

MECSEKI Ércbányász

A MECSEKI ÉRCBÁNYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1989. JÚNIUS 1.

Andi Gábor szót emelt Magyarázat mindenre van

A parlament májusi ülészakát előkészítő — az Országgyűlés mellett működő — ipari bizottsági ülésen részt vett Andi Gábor országgyűlési képviselő, vállalatunk csapatvezető vájára, aki a magyarországi uránbányászat megszüntetésének tervével kapcsolatban elmondta véleményét, és kérdéseket intézett Horváth Ferenc ipari minisztériumi államtitkárhoz, akit azóta az ipari tárca vezetőjévé neveztek ki. Dolgozóink bizonyára kíváncsiak arra, hogy miként képviselte vállalatunkat, e sorsukat meghatározó kérdésben, és milyen válaszokat kapott Horváth Ferentől a felvetéseire.

— Kifejtettem, hogy politikailag nagyon rosszul időzítettnek tartom a TV Híradóban elhangzott nyilatkozatot — mondja a képviselő. — Nem is annyira az ott elhangzottak igazságtartalmát vitatom, hanem azt kifogásolom, hogy az államtitkár érvelése részgazságot kiemelésére épült. Gondot jelent továbbá az egyoldalú tájékoztatás lehetősége, hisz amíg a vállalatot szigorú szabályok kötelezik a titoktartásra, addig ez alól — úgy tűnik — az államtitkár mentesül. Zavart okoz az is, hogy a nyilatkozatban 2,5 milliárd forintos állami támogatásról van szó, ami így önmagában nem igaz. A bejelentés viszont jó volt arra, hogy a lakosság nagy részét az amúgy sem népszerű bányásztársadalom ellen hangolja, holott a mi vállalatunk is hosszú évek óta maximálisan eleget tesz a tősege került kiemelésre. A dokumentum ugyanis más alternatívákat is tartalmaz, amit egy felelős döntés meghozatalakor figyelembe kellene majd venni. Megkérdeztem, milyen összefüggés van az interjúban elhangzottak és az államközi szerződés között. Kértem, tájékoztasson a szovjet partnerrel folyó tárgyalások alakulásáról. Megkérdeztem, miért esik kevés szó vállalatunk létezésének egyéb hatásairól, mint például a Szovjetunió által biztosított kamatmentes kölcsön, az államközi szerződésben biztosított árucserre, vagy a kiegészítő fűtőelemek elhelyezése. Az államtitkár abban a bizonyos tévényilatkozatában utalt arra, hogy a bányák esetleges bezárásával Baranyában nem lesz munkaadó gond. Kértem, indokolja meg, hogy ezt mire alapozza.

— Milyen válaszokat kapott a kérdésekre?

— Horváth Ferenc előljáróban leszögezte, hogy a MÉV eddigi tevékenységét az országban működő összes vállalat között is nagyra értékeli. Azonban az urán világpiaci árának csökkenése és a termelési költségek további növekedése azt jelentené, hogy a termelés szintentartásához további 1–1,5 milliárd forintot kellene fordítani.

— Milyen kérdéseket intézett az ipari tárca jelenlegi vezetőjéhez?

— Elmondtam, nem értem a logikáját annak, hogy a vállalat tevékenységét elemző írásos anyagból — mely alapján az uránbányászat jövőjéről csak a későbbiekben döntenek —, miért csak a 2,5 milliárdos állami támogatás és a felszámolás lehetősége került kiemelésre.

Nyílt levél a vállalat dolgozóihoz Tisztelt Munkatársak!

Az ország politikai, társadalmi és gazdasági problémái mindennapi életünk velejárói ma már a családban, munkahelyen és a politikai közéletben egyaránt. A gazdasági folyamatok vizsgálódásának felgyorsulásával, a piaci versenyhelyzet növekedésével, a foglalkoztatási lehetőségek mérséklődésével, a munkanélküliség tényének megjelenésével területileg is, ágazatonként is, de különösen vállalatunkonként igen széles átrendezési folyamatnak vagyunk tanúi.

A fenti folyamatok elensúlyozására a gazdasági reformbizottság közétette hároméves programjának tanulmánytervezetét. E tervezet, többek között, az állami struktúrapolitika feladatait is tárgyalja, s ennek keretében foglalkozik a szén- és uránbányászat helyzetével is.

Fel kell tennünk önmagunknak is a kérdést, hogy miért került erre sor? Fel kell tennünk még akkor is ha jól éreztük és tudtuk, hogy vállalatunk kollektíváját eddig is töretlen munkamorál jellemezte, az elmúlt harminc évben maradéktalanul teljesítettük exportkötelezettségeinket, hatékonysági-termelékenységi mutatóink egyenletesen javultak, az itt folyó bányászat és ércfeldolgozás — külső szakértők véleménye szerint — nemzetközi összehasonlításban is megállja helyét.

(Folytatás a 2. oldalon)

A felhők egyre sötétebbek Lesz-e nálunk hulladéktemető?

Pár évtizedet már megélttem, úgyhogy a gyors változások már cseppet sem lepnek meg. Ennél jóval többet teszek, megdöbbenek. Ezek az érzések újabban olyan gyorsasággal, s nem várt körülmények között érnek, mint annak idején távoli rokonomat, Steinmetz kapitányt a gyilkos fegyver torkolattüze.

Még ki sem hevertük azt a lelki traumát okozó államtitkári bejelentést, miszerint 1992-ben bezárják bányáinkat, amikor napokkal később már arról olvashattunk napilapunkban, hogy „atomtemető” lesz a vállalat. Ennek lehetőségéről nyilatkozott az akkor még ipari miniszteri tárca várományosa, s erről beszéltek a megyei tanács sajtótájékoztatóján is, megtoldva azzal, hogy a lehetőséget a MÉV ajánlotta.

E fenti nyilatkozatok napján — május 10-én — a reggeli órákban az újsággal a kezemben léptem be a műszaki vezérigazgató-helyettes szobájába.

— Miért ajánlotta fel a vállalat, hogy otthont ad az atomerőművi hulladéktemetőnek? Csak nem az ófalui zúgolódást kívánja lecsendesíteni?

— Miről beszél? — Mit ajánlottunk fel? — kérdezte nem kevés ingerültséggel a hangjában Kolsovszky Rudolf.

— Nem olvasta? Itt van a 13. oldalon.

— Adja ide — mondta türelmetlenül, s a következő másodpercekben sokszínűvé váló arccal olvasott.

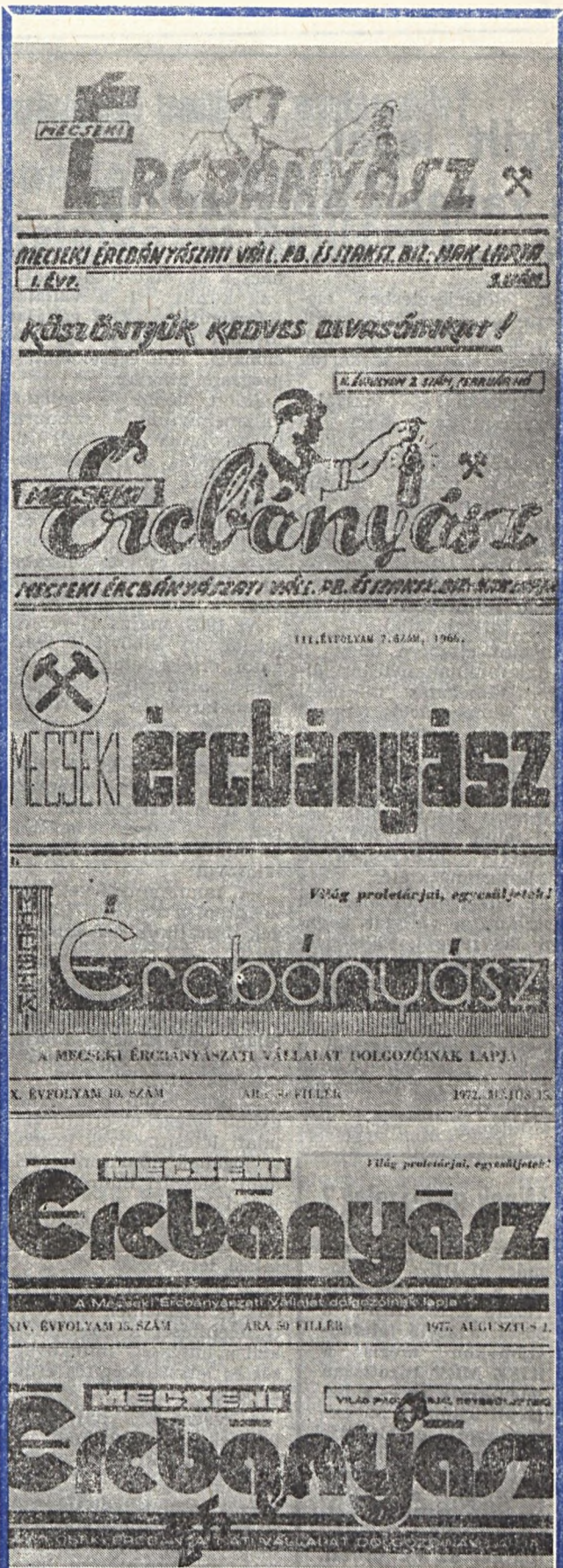
— Hogy az a —, majd nem várt gyorsasággal lekerékkítette a mondatot.

— Nem tudom, hogy kinek ajánlottuk fel — válaszolt végül is nyugodtan —, jó lenne, ha jelentkezne az, akinek mi ilyent mondtunk.

(Folytatás az 5. oldalon)

Május első napjaiban valamennyi üzemünkben munkágyűléseket tartottak, ahol dolgozóink meghallgatták a vállalat vezetésének azt a tájékoztatóját, amely az uránbányászat megszüntetésével kapcsolatos államtitkári bejelentésre reagált. Képünk a IV. sz. bányászati munkágyűlésen készült. Fotó: Csöndör

Jubileum

Tudjuk, nem az ünneplésnek van itt az ideje. Azt azonban mégsem tehetjük meg, hogy ne emlékezzünk meg arról, hogy 1964. június 1-jén, 25 éve jelent meg az első Ércbányász újság. Nem volt ez még újság a szó igazi értelmében, mint ahogy bizonyos értelemben ma sem az. A kezdetben mindössze 500 példányban, híradó formában megjelenő 12 oldalas, kisméretű kiadvány szinte csak az újtások bemutatására, népszerűsítésére korlátozódott, de 1967-től a havonta megjelenő, négyoldalas lap már formájában is újságra hasonlít, tartalma bővül. 1972-től kéthetente, 1973. március 1-jétől pedig a mai gyakorisággal és terjedelemben jelenik meg lapunk.

Az üzemi lapok a nyomtatott sajtó különleges helyzetben lévő orgánjai. Mostohagyerek egyfelől, irigyeltek másfelől. Munkatársai az újságíró hierarchia legeljén vannak, lehetőségeik korlátozottak, ugyanakkor biztos(?) háttér van mögöttük, a téma számukra nem az utcán hever, hanem ott van mindennapi életükben, közvetlen közelükben. Ugyanakkor nem versenyezhetnek sem a napilapok frissességével, sem a mostanában gombamódra szaporodó magazinok színességével és valódi, vagy álszenzációival. Ehhez van a technikai, sem a személyi feltételei nincsenek meg. Ezért mondjuk, hogy az üzemi lap bizonyos értelemben ma sem újság.

A Mecseki Ércbányász ezen belül is különleges helyet töltött és tölt be. Kezdetben még az a szó sem nagyon szerepelhetett benne, hogy urán, szinte kizárólag tájékoztató és termelési propagandát fejtett ki. Az idők változásával egyre több helyet kapott benne a termelési és politikai agitáció, lakóterületi ügyek, a sport- és kulturális élet eseményei. A nyíltság, a nyilvánosság társadalmi

(Folytatás a 4. oldalon)

Nyílt levél a vállalat dolgozóihoz

(Folytatás az 1. oldalról)

ban, előterjesztésben elemezte az Ipari Minisztérium, a vállalat, sőt, több esetben szovjet szakértők is.

Valamennyi vizsgálat megállapította, hogy a vállalatunknál kialakult pénzügyi-gazdálkodási helyzet nem hanyag, felelőtlen munkavégzés következménye, hanem azt nagy súllyal a vállalattól független, külső tényezők okozták (uránárcsökkenés, romló természeti körülmények, infláció stb.).

Annak ellenére, hogy a vállalatunknak nyújtott állami támogatás mértékét több kompenzációs tényező csökkentte, mégis adott a nyers valóság, mert azt csak mérsékelni tudtuk. Ezért és a költségvetési egyensúly hiánya miatt készült tehát vállalatunk működéséről előterjesztés a Minisztertanács elé.

Az előterjesztés elemzést tartalmaz a vállalat jelenlegi helyzetéről, költségvetési kapcsolatáról, a fő- és melléktevékenységek gazdálkodási paramétereiről, a kifejlesztendő egyéb tevékenységek lehetőségeiről, a vállalat felszámolásának hatásairól és következményeiről stb.

Mindezek mérlegelése

Minek neveztelek?

Tegnap KISZ, ma már MaDISz, ráadásul a KISZ utódszervezete a DEMISZ, a 35-24, a 32-75 telefonszámokon mégis a KISZ MÉV Bizottsága jelentkezik be és a bejárati ajtón is az ex-szervezet emblémája díszel. Hogy miért? Nos, mint azt Varju Lászlótól, a KISZ, MaDISz, DEMISZ vállalati titkártól megtudtuk, az ok prózai. Ma még mindenki a régi néven, a régi címen keresi őket, így is vannak majd mindennél nyilvántartva és ez a fajta „maradiság” a kapcsolattartáshoz létszükséglet.

— ki kell bővíteni a kereskedelmi tevékenységet; — csökkenteni kell a vállalati támogatások mértékét (például: sport, intézmények stb.); — intézkedni kell a nagyobb rétegeket érintő vállalati létesítmények kezelési jogának átadásáról (például: Ságvári Endre Művelődési Ház); — igénybe kell venni a korengedményes nyugdíjaztatási lehetőséget;

után dönt a Minisztertanács a következő alternatívák között: 1. a vállalat felszámolása; 2. a vállalat további működése egy racionális költségcsökkentési program alapján.

Adott tehát a feladat valamennyiünk számára. Olyan programot kell kidolgozunk, amelynek maradtalan végrehajtásával jelentősen csökken a működésünkhöz szükséges állami támogatás. A program elkészítése és konkretizálása jelenleg folyamatban van.

Az 1989. május 11-12-én megtartott kibővített igazgatói értekezleten a program alapvető feladatai meghatározásra kerültek. Lényeges elemek az alábbiak:

— részletesen ki kell dolgozni a melléktevékenységek fejlesztésének lehetőségeit határidőre, árbevétel- és tiszta eredmény kalkulálásával;

— tanulmánytervet kell készíteni a vállalati költségvetés drasztikus csökkentésére;

— ki kell bővíteni a kereskedelmi tevékenységet; — csökkenteni kell a vállalati támogatások mértékét (például: sport, intézmények stb.);

— intézkedni kell a nagyobb rétegeket érintő vállalati létesítmények kezelési jogának átadásáról (például: Ságvári Endre Művelődési Ház);

— igénybe kell venni a korengedményes nyugdíjaztatási lehetőséget;

— a vállalat központjának és üzemének szervezeti felépítését korszerűsíteni kell a hatékony munkavégzés és létszámleépítés érdekében;

— végre kell hajtani az üzemek átszervezését, fő hangsúlyt fektetve a termelésre;

— az üzemek átszervezése esetén felszabaduló létesítményeket új munkahelyek megteremtésére hasznosítani, vagy értékesíteni kell;

— az átszervezések során felszabaduló létszám arányában csökkenteni kell a szociálpolitikára fordítandó kiadásokat;

— az átszervezés során felszabaduló létszám bértömegét költségcsökkentő tényezőként kell kezelni.

A felsorolás nem teljes, azonban a fő irányvonalakat tartalmazza.

A program döntéshozó fázisában a társadalmi szervekkel egyeztetésre kerül sor, s a végrehajtásról Önöket időben tájékoztatni fogjuk.

Végezetül le kell szögezni, hogy a jól kidolgozott, hatékonyságot növelő, költségeket csökkentő program esélyt adhat arra, hogy a Minisztertanács a vállalat további működése mellett döntson, azonban, ha azt nem hajtjuk végre, akkor csak időben elodáztuk vállalatunk felszámolásának kérdését.

Kérjük vállalatunk valamennyi dolgozóját, hogy ennek szellemében tanúsítson programunk iránti fogadókészséget és legfontosabb kötelességének tartsa annak végrehajtását.

Jó szerencsét!

**Mecseki
Ércbányászati Vállalat
vezetése**

Elképzeltek tervek

A fontos ember a közelmúltban egy nyilatkozata végén kijelentette: „a leg-tisztességesebb, ha nyíltan elmondjuk terveinket...”

A baj, az örvendezés mellett, csupán csak az, hogy évtizedeken keresztül sokan mondták már el tisztességes terveiket. Aztán minden maradt a régi. Kiderült, hogy a tervek valójában csak elképzelések. És ezeket az elképzeléseket mi hittük is meg nem is, de bizakodtunk egy kicsit, hogy jobbra fordul sorsunk, életünk. Nem így történt, de azzal nyugtatgattuk magunkat, a tisztességes tervek megvalósításához idő kell.

Aztán ahogy teltek az évek, úgy emelkedtek az árak. A tervek szerint! És akkor mi még az elképzeléseink szerint igyekeztünk szembeszállni az árral, de azok tovább növekedtek. Ma már ott tartunk, hogy a terveknel, az elképzeléseknél is nagyobbra terebélyesedtek. Az adósságállományunk is előbb csak a tervek szerint alakult, de most már meg sem született gyermekeink, unokáink elképzeléseit is meghaladja majd.

Először volt a hároméves terv, majd következett az ötéves, voltak sztahanovistatamozgalmak, szocialista brigád munkaverseny. Gazdasági mechanizmust is átélünk, nagyberuházásokat — melyek közül sokat Kélt- és Közép-Európa legnagyobb, legmélyebb, legkorszerűbb jelzőjével illetünk —, s nem vettük észre, hogy mennyire rága a szája szélét az irigységtől a fejlett nyugat. Akkor persze még azt mondtuk, a rothadó kapitalizmus. Nos, e felsoroltak is tervezve voltak, de eredményük az elképzelés szintje alatt maradt.

A fejlett nyugaton feltehetően nem voltak, vannak tervek. Legalábbis a mi fogalmaink szerinti. Egyszerűen a jó elképzelést csak megvalósítják. És gyanítom, a lehető leggyorsabban. Mellőzve az évekig elhúzó tárgyalásokat, aláírásokat, beadványokat, engedélyeket és az elengedhetetlen több száz pecsétet.

A fontos ember bevezetőben idézett mondata végül így folytatódik: „... hogy az emberileg vitathatatlanul gondterhelt helyzetre fel lehessen készülni...”

Az igazsághoz tartozik, a kiragadott mondat nem az ország gazdasági életével szorosan összefüggő tervhez kapcsolódik. A gondterhelt helyzet is csak egy mikroközösségnek jelent ma még a bizonytalan jövőt. Mondjuk úgy, egy nagyvállalat sorsáról van szó. Ja, hogy ma már egyre több ilyen akad? Olyan, amelyiknek bizonytalan a jövője, az ott dolgozó sorsa. Hogy van ez? A rothadó kapitalizmusban akkor mi van? Eddig ott volt az embereknek gondterhelt a helyzete. És azt mondtuk, ami ott van — például munkanélküliség, sztrájk — az szörnyű, arra nem lehet felkészülni. Akkor mi hogyan? Vagy már évek óta készültségben vagyunk?

Erre is kellenének tervek, hogy túléljük, és elképzelések, tisztességesek, amiből megélünk. V. T.

A platformszabadságról

Platformnak nevezzük a politika színterén megjelenő álláspontot, nézetrendszert, az ennek alapján szerveződő véleményközösséget. Platformszabadság érvényesül a párton belül, ha a párt tagjainak joguk van egyéni véleményüket más párttagokkal is megismertetni, egyeztetni és az így kialakult platform elfogadtatásáért, a többség megnyeréséért közösen fellépni, küzdeni.

A vállalati pártbizottság a közelmúltban megtárgyalta és állást foglalt a platformszabadságról. Ebben a témában beszélgettünk Varga Jenővel, a vállalati pártbizottság titkárhelyettesével.

— Miben foglalt állást a pártbizottság?

— A pártbizottság egyöntetűen foglalt állást abban, hogy egyetért a platformszabadsággal, mint a pártdemokrácia ilyen formában történő kiterjesztésével. Vállalja a platformszabadság körülményei közötti felelősségteljes politizálást.

— Ezzel azt mondja, hogy a platformszabadság nélkül nem lehetett felelősségteljes a politizálás?

— Nem azt mondom, de azt igen, hogy megváltozott a szemlélet, a körülmények. Eddig is volt pártdemokrácia, de erről most mégis másként beszélünk, másként közelítjük meg a demokrácia kérdéskörét, mint mondjuk félévvel ezelőtt. Ugyanígy vagyunk szerintem, a felelősséggel is. Annyi különbséggel, hogy a tegnapi felelőssége napjaink felelősségét is jelenti és viszont. Nem lehet, nem szabad melébeszelnünk, mert oda a megmaradt hitetünk. És még annyit, nemcsak a pártbizottság felelősségéről kell szót váltani, hiszen a szervezett politikai cselekvés alapja is a közös akaratunk múlik.

— Tartalmaz újat a platformszabadság?

— Ebben vannak új elemek is, de alapvetően az MSZMP még érvényben lévő szervezeti szabályzata és működési rendje a főbb

elemeket eddig is tartalmazta. Véleményem szerint, a platformszabadság eddig azért sem működött, mert mind a párttagok, mind a pártszervezetek egyszintenciális, vagy vélt függőség miatt sok esetben nem éltek a platformszabadság által biztosított jogokkal.

— Ez a magyarázat arra, hogy a párttagság jelentős része nem élt az egészséges vitaszellemmel?

— Ez is, bár az a tapasztalatom — nem sértve senkit —, hogy az alapszervezetek szintjén a munkások körében ösztönösen, bátrabban és reálisabban hangzottak el észrevételek, bírálatok, mint a párt különböző szintű vezetőtestületeiben. Itt jobban megfogalmazódtak ugyanis az egyes személyek, a kisebb, vagy nagyobb közösségek érdekei, politikai törekvései. A szubjektívizmus nagymértékben gátolta, bár sok esetben erősítette a mai értelemben vett platformszabadság kiteljesedését, politikai gyakorlatiá válását.

— Mi a garancia arra, hogy napjaink platformszabadsága nem lesz „pusztába kiáltott szó”?

— A garancia erre elsősorban az, hogy a párt valamennyi tagja, testületei elfogadják és gyakorolják a platformszabadságot. A párt vezető szervei feladatukká kell, hogy tegyék a párton belüli platformot, működését és biztosítsák a viták feltételeit.

— Van-e biztosíték arra, hogy a párt legfelsőbb vezetése odafigyel a különböző platformokra?

— Van, de ehhez az kell, hogy testületileg és egyéni szinten is elfogadják, gyakorolják. A másik, hogy a különböző platformok eljussanak a vezetéshez. Ez viszont a mi feladatunk is, ha már az alulról építkezés elvét is valljuk.

— Milyen észrevételek fogalmazódtak meg a pártbizottsági ülésen a platformszabadság körüli vitában?

— Az észrevételek sokszínűek és stílusosan több platformot képviselnek. Egységes volt a vélemény abban, hogy a pártdemokráciát tovább kell szélesíteni. A platformszabadság bizonyos korlátokat hordoz magában, de van olyan vélemény, hogy nincs szükség semmilyen korlátozásra, hiszen az a platformszabadságot lehetetlenné teszi. Voltak olyan észrevételek, hogy ne legyenek arcnélküli politikuskok, azaz ne csak pártfórumon mondhatjuk el nézeteiket, véleményüket — még, ha ez szemben is áll az MSZMP politikájával —, hanem bármilyen más társadalmi, politikai fórumon is.

— A platformszabadságot nem lehet kiszakítani a párt egészéből, hanem egységben kell szemlélni. Az újonnan kialakítandó szervezeti szabályzattal a párt szervezeti felépítésének és működési módjának új rendszerével, a párttörvény-javaslattal, amely magában hordozza a többpártrendszer lehetőségét és valóságát, valamint a politikai intézményrendszer reformját, változásait és a társadalmi pluralizmust.

— A platformszabadság Ön szerint, elevebb pártéletet biztosít?

— Ha az előzőekben felsoroltak mind megvalósulnak, akkor biztosan — mondotta végezetül Varga Jenő.

V. T.

1989. május 6., szombat. Pécsen, a Tüzér utcai Mozgalmi Házban rendezett a MÉV III. sz. bányaiüzem MaDISz Bizottsága névadó ünnepséget 16 kisgyermek részére.

Egy mondat az ünnepi beszédből: „Amíg élnek a szülők, addig gyermeküknek biztosabb a lépése az élet minden területén, mert ha bajba jut, lesz kire támaszkodnia.”

Egy másik mondat az aznapi Dunántúli Naplóból:

Elgondolkoztató!

„Az uránbányászatban... a még súlyosabb helyzetben lévő szénbányászatban foglalkoztatottak együtt, Baranyában és Tolnában 80 ezer ember megélhetési lehetőségei szorosan a mecseki bányászorhoz kötődnek.”

Az ünnepi percek, ószinte jókívánságok után hazatérnek a családok. Végigolvastva a fenti cikket, elbi-

zonytalanodnak, gondolkodóba esnek a szülők.

Két-három év múlva, amikor már nem lesz uránbánya, biztos megélhetés, megszokott életszínvonal, vajon mit válaszol majd az akkor már beszélni tudó, érzelmeikkel teli gyermek kérdésére, aki látja gondterhelt arcát és ártatlanul a szemébe nézve megszólal: „Apu, valami baj van???”

MÉV III. sz. bányaiüzem
MaDISz Bizottsága

Mecseki Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő:

Kablár János

Szerkesztő:

Ragocsa János

Szerkesztőség:

7633 Pécs, Hajnóczy u. 35.

Telefon: 15-851

Vállalati telefon: 33-53

Kiadja:

a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:

Bodó László

Kiadóhivatal:

7601 Pécs, Hunyadi út 19.

Telefon: 15-000

MÉV Nyomda

7633 Pécs,

39-es dandár út 19.

Felelős vezető:

Sperczel János

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési díj egy évre:

55,20 Ft

Előfizethető:

a szakszervezeti bizalmiaknál

Ny-623-4

KPV-vel a vágatvégen

A hatvankilencesek

Novák István segédvájár a feltöréshajtó padozat összeszerelése közben.

Alig néhány percnél járunk a déli aknától vadonatúj betonlépcsőkön vezet utunk a III. sz. bányáuzem legmélyebb pontja felé.

— Ez itt a 14/15-ös eresze — mutat körbe Makra Ferenc körletvezető-helyettes. — Alig egy hete ad-

tuk át a véglegesített szállítópályát. Akkor költözött ide a 69-es csapat is.

Lent, az eresze aljában már csak távoli emlék az aknarendező friss levegője, s bár nincs kimondottan meleg, elkelve valami kis légáram. Nem csoda hát,

hogy a 69-es néhány nappal ezelőtt éppen egy légfeltörés kihajtásába kezdett.

— A tizennegyedik szintre fogunk lyukasztani — magyarázza Jancsi Zoltán csapatvezető, miután társaival a csillékből kipakolták a feltöréshajtó padozat valamennyi darabját. — Most szereljük majd össze a KPV-t, azért jöttek az Imréék is.

Oláh Imre, Bérces Aurél és Varga János a gépésztől vannak itt, ők alkotják azt a lakatos csoportot, amely az üzem összes bányaliftjét és feltöréshajtó padozatát szereli, illetve javítja.

— Eddig kettőt robbantottunk — mutat a csapatvezető a felettünk kupolaszerűen magasodó főtérre. — Lefúrtunk már a harmadikhoz is, de majd csak akkor lövünk, ha összeszereltük a padozatot.

— Gondolom, nem kis munka lesz a KPV-t összeszerelni.

— Általában két óra alatt végeznünk szoktunk vele, úgyhogy, ha minden igaz, a műszak végén robbantunk. Huszonhét méteres lesz a feltörés és a jö-

vő hónap közepére szeretnénk kihajtani.

Közben Novák István segédvájár, vájvégiesen Csicsa, odátolja a csillealváza szerelt, úgynevezett bécsivittát, amivel a padozat lelkét, a motorrészt emelik majd a már felszerelt vezetőléc magasságába.

Csordás Sándor segédvájár, a csapat harmadik tagja már fűzi is át a vastag vitlakótelep a vágatfőthez erősített csigán és rövidesen kezdetét veszi a legnehezebb művelet.

Ott serénykednek már a lakatosok is, de nem olyan egyszerű a több mázsás acélszerkezetet a helyére emelni. Többszöri próbálkozás után végre sikerül a dolog és csavarokkal rögzítik a padozatot.

A bányászok és a lakatosok félszavakból is megértik egymást, s mire mi visszaindulunk, a berendezés már lassan kezd a megszokott kretreformáját ölteni. Rövidesen helyére kerülnek a vastag tetőlécek is és most már semmi kétség, műszak végén robbanthatnak a feltöréshajtók.

N. G.

Nyereségessé tehető-e a munkásszálló?

Gondolat, mellyel foglalkozni kell(ene)

A vállalat munkásszállójának kihasználtságáról megoszlanak a vélemények. Akadnak sokan, akik a jelenlegi gazdasági helyzetben pénzpocsékolásként jellemzik a szálló ilyesfajta működtetését. Az igazán mutató, belső kiképzésében imponáló, viszonylag korszerű épületről amúgy jó véleménnyel, elismerően szólnak a benne megfordulók. A munkásszálló vezetőjét, Fischer Jenőt az épület kihasználtságáról, esetleges terveikről, s ha vannak, gondjaikról kérdeztük.

— *Hogyan és mennyi pénzből gazdálkodik éves szinten a munkásszálló?*

— A szálló fenntartásához szükséges összeg biztosítását mindenkor tervtervezéssel előzi meg. A szükséges költségkeretet alapvetően az határozza meg, hogy milyen nagyságrendű felújítási és egyéb munkálatokat tervezünk. Ezen tervek elkészítésekor nagyon kell figyelni az állandó áremelkedések miatt, melyek minden területre „begyűrűztek”. A költségkeret összegszerűsége éves szinten 19–23 millió forint között mozog.

— *Bevételeink alacsonyok, hiszen az itt elhelyezett dolgozók kétágyas szoba esetén csupán 160, négyágyas szobáért 130 forint/fő/hó fizetnek. Az esetleges szabad kapacitást — mely igen kevés — fizető vendégeknek biztosítjuk, mely összegszerűen 180 forint/fő/nap árával együtt.*

— *Amennyiben felszabadulnának a ma még irodaként funkcionáló szobák, az mennyiben enyhítené a szálló gondjait?*

— *Gazdasági gondjaink jelenleg még nincsenek, hiszen a fenntartáshoz szükséges összegeket a vállalat biztosítja. Fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy az ésszerűséget és a gaz-*

daságosságot mindenkor szem előtt tartottuk.

— *Visszatérve a kérdésre, az előzetes számítások szerint egy emeleti szint, azaz 16 szoba, a jelenlegi IBUSZ áron történő kiadása, értékesítése mintegy hárommillió forint bevételt jelentene éves szinten. Figyelembe véve a vállalat nehéz gazdasági helyzetét és jövőjét, ezzel a gondolattal érdemes komolyan foglalkozni.*

— *Evekkor ezelőtt volt arról szó, hogy a Ságvári Étterem átalakítása után az étterem és a munkásszálló új, közös portát, bejáratot kap.*

— *Valóban. A konyharész, étterem megépült, át-alkakítása befejeződött, azonban csak a közelmúltban kezdtek el a porta át-helyezését tervezni. Bár lehet, hogy a jelen gazdasági helyzet e tervet készteti. Az új porta megépítése és az étterem kapcsolata már a jövő elképzeléseit is tükrözi, mivel a fizetővendégek elhelyezését a jelenlegi „C” épületrészben tartjuk a legalkalmasabbnak.*

— *Több évtizedes vezetői gyakorlatával, ismeretével hogyan ítéli meg, egy ilyen nagy komplexum lehető-e nyereséges vállalkozás?*

— *Az, hogy egy ilyen létesítmény gazdaságos lehet-e, egyértelműen igennel kell válaszolni. Hiszen most már csak a fenntartási és szinten tartási terhek jelentkeznek. Ha úgy vetjük fel a kérdést, hogy a minden itt elhelyezett iroda és egyéb területet fizetnének, beleértve a saját irodáinkat is — természetesen ez csak a számítógatás alapját szolgálja —, akkor a bevételek közel dupláját tennék ki a jelenlegi költségeknek — mondotta befejezésül a munkásszálló vezetője.*

Veress Tamás

Suttogó átszervezések kimondva

Napjainkban az emberek nem csak a viharos gyorsasággal változó belpolitikai eseményeket kísérik figyelemmel, hanem a munkahelyükön történő vélt, vagy valós változásokat is. Így van ez vállalatunknál is, ahol bizonyos intézkedések emberi sorsokat is érintenek. Nem beszélve arról a bizonytalanságról, amit már most az 1993-as esztendő takar.

A Kutató-fejlesztő üzemben beszélnek az emberek, hogy több területen is átszervezésre készülnek. Így a perkoláció kiválik az üzemből és a többi üzemhez hasonlóan sok gonddal küzdő Ércdúsító üzemhez kerül. Fél évvel ezelőtt még azt suttogták az emberek, hogy a Bakonyára átköltözött műszergyártás önálló gyárként dolgozik majd tovább. Ma viszont az a hír járja, hogy a Kutató-fejlesztő üzemtől átkerülnek a már így is oly sok mindennel foglalkozó Szolgáltató üzemhez. Ezen intézkedések igazáról kérdeztük Erdi-Krausz Gábor szervezési és számítástechnikai osztályvezetőt.

— *Igazak ezek a felvetések, vagy csak részben?*

— *Részben igazak, de a teljességhez hozzá tartozik, hogy a vállalat minden területén foglalkozunk a szervezet korszerűsítésével, a hatékonyság, a gazdálkodás javításának érdekében. Ezért van szó a Kutató-fejlesztő üzem átszervezéséről, de más üzemek, üzemegységek, osztályok, csoportok átszervezéséről is. Ez jelenthet összevonást, megszüntetést a hatékonyabb munka érdekében. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a szervezési intézkedéseket nem egyik pillanatról a másikra akarjuk megoldani — így a kérdésben felvetetteket sem —, hanem leghamarabb 1990. január 1-jével. Ugyanakkor azért szerencsés minderről már most szólni, hogy az emberek véleményezzék mindezt, minél több helyről kapjunk információt,*

ezzel is segítve munkánkat. Segítve azt is, hogy az átszervezések valóban a lehető legkisebb kényelmetlenséggel, „véráldozattal” járjanak, de a legnagyobb eredményt hozzák.

— *Mi indokolja az átszervezést?*

— *Az, hogy a vállalatnál a harmincéves működés alatt menet közben alakult ki minden. Ha az egyik szervezetenél valami létrejött, az ott is maradt, függetlenül attól, van-e ott helye és szerepe. Ha hatékonyabb akarjuk tenni a vállalatot, akkor feltétlenül arra kell törekednünk, hogy a termelői szférát külön válasszuk a nem termelőtől. Az a cél vezet minket, hogy azok a területek, melyek termelnek csak azzal foglalkozzanak, illetve, ha más területen is vannak termelő kapacitások, ezeket csatlakoztassuk egymáshoz. A perkoláció ezért kerül az EDÜ-höz. Végül is mind a kettő uránfémtermel. urándúsítványt hoz létre, de amíg az egyik egy kutató üzemhez tartozik, addig a másik, termelő üzemhez. Ennek semmi értelme nincsen, ezért azt látjuk jónak, hogy az EDÜ, mint végtermék előállítója, vegye magához azt a területet is, amelyik ugyanezt a végterméket állítja elő, csak éppen más úton. Ez eldöntött változtatás.*

— *Mit vár a vállalat vezetése ezen intézkedéstől? Már csak azért is, mivel a szóbanforgó két üzem (Ércdúsító, Szolgáltató) már így is gondokkal küszködik.*

— *Magyarországon, hogy*

egy üzem gondokkal küszködik, egyáltalán nem újdonság. Ugyanakkor ez nem zárja ki azt, hogy egy gondokkal küszködő vállalat, a gondokkal küszködő üzeim esetében is ne keresse a nagyobb hatékonysággal munkálkodás útját, amellyel a gazdálkodáson javítani tud. Mi is ezt keressük, ezt várjuk az ilyen intézkedésektől. Biztos az is, hogy gondjaink ettől nem szűnnek meg, de lehe-

tővé teszik a gazdaságosabb termelést.

— *A műszergyártásról még nem beszélt...*

— *Nem, bár való igaz, hogy a témával foglalkozunk. Azonban a műszergyártás tevékenységének hovatartozása, elcsatolása, vagy leányvállalatként való működtetése ma még nyitott kérdés. Eddig ebben az esetben még semmi sincs — mondotta befejezésül az osztályvezető.*

V. T.

Leértékelünk, felértékelünk...?

Tíz nap alatt meg lehetett rengetni a világot... Még tíz nap sem kellett ahhoz, hogy több száz millió schillinget és dollárt költsenek el honfitársaink Ausztriában. Csodálkozunk?! Miért? Tíz nap alatt „komoly” intézkedések születnek, visszavonata-

— *A Magyar Nemzeti Bank bejelenti az ötszázalékos forintleértékelést. majd a kormány ráreplikázva, a hat százalékot. Eppen volt egy ilyen példa első elemiben: öt meg hat az tizenegy. Nyugodtan megcsinálhatták volna egyszerre is az egészet. Nem, nem az állampolgárok hülyének nézéséről van szó, az állampolgárok pont azok, akiket soha semmi esetre sem néznek hülyének. Múltkor a bank értékelte le a forintot, utána a kormány. A banknak is hatásköre van, a kormány-nak is hatásköre van, mindenki tele van hatáskörrel, hol ez babrálja az árfolyamot, hol az Persze, a dolog nem valami népszerű, föl is szokták dobni a forintot: ha fej, a kormány jön, ha írás, a jegybank. Az emberek meg csak*

kapkodják a fejüket, sose tudják kit kell utálni éppen. Alig másfél hónapja úgy nyilatkozott a kormány szóvivője, nem terveznek leértékelést. Ha pedig a kormány nem tervezte, akkor egészen biztos, hogy nem is ő hajtotta végre, ezt csak egy másik kormány teheté.

— *Apropó: a nyilatkozatok. Nyilatkozik egy, a miniszteri bársonyszék leendő tulajdonosa, egy nagyvállalat bejárásáról. Kétségbeesésbe kergetse egy város, egy megye több tízezernyi lakóját. Tudjuk milyen volt a hangulat a nyilatkozatok kijelentése után. Nyilatkozik az ország egyik első embere. Gazdasági szükségállapotról beszél. A nyugati pénzvillag fölkapja a fejét. Akkor, amikor minden csepp nyugati tőkére szüksége lenne az országnak!*

— *A forintot pedig azért kell folyton leértékelni, mert a folyamatok sose ar-mernek, amerre várná az ember. A költségvetési hiány örökké nő, szegény kormány állandóan hányja-veti a költségeket, de sose az jön ki, aminek ki kellene jönni. A bérkiáramlás viszont felgyorsult, már lá-*

tom is, amint a bérek meg-lódulnak, aztán elszabadulnak és fejvesztetten rohannak, tán az 1975-ös szintet is elérik. Ráadásul a vállalatok össze-vissza vásárolnak mindenféle imperialista cikkeket, a polgárok meg, mint a vadak, Bécsben döntenek romba a fizetési mérleget. Már, aki teheti. Van, akinek csak csirkelábra telik.

— *Olvasom kedvenc megyei lapomban az idős emberek panaszos leveleit, hogy egy lila színű ABC-ben milyen megalázó, embertelen módon éberek az eladók. Na igen, az ő bérük is úgy van megállapítva, mint a borralalás szakmákban. Azonban a mellékest nem mi vásárlók csúsztatjuk a kereskedő zsebébe. hanem saját maguk, nem várva a mi nagyvonalúságunkra. Az idős, öreg bevásárlók — sok-sok történetet tudnak mesélni arról — miként merednek időnként szinte üres kosarukba, s még üresebb pénztárcájukba, és minden bátorságukat összeszedve fullad mégis kudarcba halk reklamációjuk. O néni — harsogja a lehengerlő pénztáros —, hol van már, amikor a barátfüle*

8,80 forint volt! Azóta már ötször felment az ára, arról pedig igazán nem lehet, hogy nincs ráírva.

— *Azt hisszük, vagy legalább is azt hittem, hogy van értelme árgus szemmel figyelni, mennyibe is kerül húsz deka párizsi, bár soha nem voltam képes rájónni, hogyan születik meg pillanatok alatt a 38.40 forint, a nem túl élénk pillantású kislány ceruzája nyomán.*

— *Mindenki a boltból él. A boltos, hogy vastagon fog a ceruza. Az elavult termékszerkezetű, magas önköltségű, pocsek minőséget gyártó, pontatlan szállító a forint leértékeléséből. Hiszen az addig bővli áron elkötyavetyélt portékái íme 11 százalékkal többet hoznak a konyhára. Mondtuk mi, gyerekek, nem kell izgulni, nem kell bejéjdeni! Nyereség, piaci megmérés, meg ehhez hasonló mumusok? Ugyan kérem. Előbb-utóbb csak beadják a derekukat odafönt azok a reformfiúk és leértékelnek.*

— *Még szerencse, hogy ez rendet csinál ebben az egész... Ahogy szokott.*

Amrik Ákos

Mint a mesében

Néhány évvel ezelőtt, amikor még a Ságvári Endre Művelődési Ház adott otthont a PNSZ Kamaraszínházának, a város legifjabb lakosai megtanulták, hogy Újmecsek-aljára kell utazniuk, ha gyermekelőadást akarnak látni.

Később aztán, amikor az újjáépített Kamarszínház megnyitotta kapuját, és megkezdődött a nagyszínház rekonstrukciója, lekerültek a műsorról a gyermekelőadások.

Ezt a hiányt pótolta két éven át a Harmadik Színház, amely színvonalas produkciókkal csalogatta továbbra is a Ságvári Endre Művelődési Házba a mesejátékok kedvelőit.

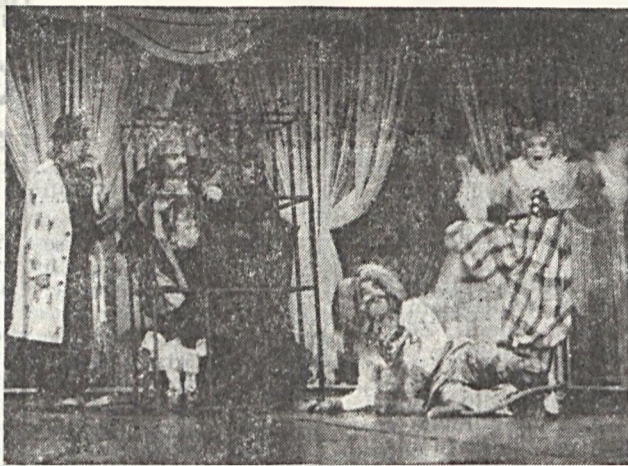
Idén pedig az áprilisi bemutatót követően immár tizenkét alkalommal telt meg zsúfolásig a Ságvári színházterme, ahol a PNSZ, a Harmadik Színház és az MTV közös produkciójaként Romhányi-Hornsitzky Csipkerózsika című mesejátékát állították színpadra.

Öröm nézni a csillogó szemű apróságokat, akik nemegyszer hangos érzelmi megnyilvánulások közepette izgulják végig Csipkerózsikának — az eredeti mesehez képest — némiképp átdolgozott történetét, amely új gondolati tartalommal töltve a felnőttekhez is épp úgy szól, mint a legifjabbakhoz.

Az emlékezetes előadás — melynek rendezője Sándor János —, szereplői a Pécsi Nemzeti Színház művészei. A főbb szerepeket N. Szabó Sándor, Unger Pálma, Krasznó Klári és Mester István alakítja. A címszerepben Dévényi Ildikó látható.

A produkció egyébként — akár a mesében, ahol a jócselekedet mindig elnyeri méltó jutalmát, — mindenki számára előnyös vállalkozás.

A Pécsi Nemzeti Színház számára azért, mert ismét szerepel gyermekdarab a repertoárján anélkül, hogy súlyos anyagi terheket kellett volna vállalnia a Harmadik Színháznak azért, mert mivel a műszaki feltételeket biztosítja, minden előadás után bevételekhez jut, és jól járt a magyar televízió is. Ők azzal, hogy a produkció költségeit finanszírozták lényegesen olcsóbban készíthetnek mesefilmeket az előadás alapján, mintha azt a

megszokott módon, heteken, hónapokon keresztül bemutatása ugyanis valószínűleg legkorábban az év vége felé válik esedékessé.

Jó hír a legifjabb színházlátogatóknak, hogy a következő szezonban is lesz gyermekszínházi bemutató a Ságváriban. A tévéváltozat

A kultúrára áldozni kell Amikor levonul az ár

Mindenekelőtt egy szubjektív megjegyzés. Bizonyos körökben azt szokták mondani: vigyázzon az, ki egyszer már kidöntötte a bilit. A második ilyen ügyetlen mozdulatnál ugyanis megvan az esély arra, hogy a kiboruló nagydologtól olyan lesz a csetlő-botló lába. S még jó, ha csak az. Mindezt azért tartom fontosnak előre bocsátani, mert egyszer avatkoztam csak egy jóhírű kultúracentrum dolgoiba, s minimum hozzá nem értéssel vádoltak. A bilit tehát akkor felrúgtam. Most igyekszem kikerülni.

A Pécs Megyei Város Tanácsa 1989. február 9-ei ülésén tárgyalta meg a város ez évi pénzügyi tervét. Hogy, hogy nem, a testületi

ülésen akadtak egypáran, akik felvetették, meg kellene vizsgálni a közművelődési intézmények költség-előirányzatát. Mondván, bajban van a város: kevesebb pénz jut a lakásépítésre, az úthálózat javítására, az oktatásra. Egyszóval mindenre. Voltak hangok, amelyek arról is szóltak, mi lenne, ha kevesebb pénz jutna a szóban forgó intézményeknek. A kialakult vita végül is elcsendesedett, a tanácsülés elfogadta a város 1989. évi pénzügyi tervét, s ezen belül a közművelődési intézmények költségvetését is jóváhagyta.

Ugyanakkor a tanács úgy határozott, hogy ideiglenes bizottságot hoz létre ezen intézmények gazdálkodásának vizsgálatára, ami bevételei lehetőségeit és tartalékaik feltáráására, illetve tevékenységük hatékonyságának javítására szorítkozik csupán.

Nos, az éjjeli alkalmatlanság ekkor borult fel. Olyan nagy zajjal, hogy attól lett hangos a magyar sajtó, erről beszélt a rádió, a televízió, kultúraellenességgel vádolva a nagymúltú város tanácsát. A kedélyek végül is elcsendesedtek. Megmaradtak a milliók, a jó ég tudja persze mennyi időre. Mint ahogyan az is, hogy meddig lehet még közlekedni a város egyre agasztóbb állapotú útjain? Sietek kijelenteni, még véletlenül sem kívánok párhuzamot vonni az ott megmaradt, emitt meg hiányzó milliók között. Különböznék is sokaknak már így sem telik színházjegyre, s a koncertterembe sem mennek. A gépkocsik fenntartása is mind többre kerül, úgy, hogy a gépkocsikat is hamarosan „lelövik ugye”? Ekkor viszont a jó utakra sem lesz szükség. Például.

Mi a véleménye minderről dr. Patla Károlynak, a tervgazdasági osztályvezetőjének, tanácsagnak, aki a fent említett ideiglenes bizottság vezetője volt? — Nem az volt a feladatunk, hogy a tárgy évi költségvetésről véleményt

mondjunk, hanem a határozat úgy szólt, hogy a gazdálkodás hatékonyságát vizsgáljuk a közművelődési intézményeknél. Mi erre is helyeztük a hangsúlyt. Arra, hogy milyen lehetőséget látunk, látunk-e egyáltalán a különböző intézményeknél. Ha igen, milyen áron, a gazdálkodás javítására a költségek csökkentésére.

— Annnyiban jutottunk előbbre, hogy egy tizoldalas jelentésben számoltunk be május 4-én a soron következő tanácsülésen arról, hogy hol látunk megoldást a gazdálkodás javítására, a költségek csökkentésére a vizsgált hét intézménynél. A jelentést a testület megtárgyalta s elfogadta. Azt a módosító határozati javaslatot is, amit mi adtunk, hogy a művelődési osztály terjesszen művészeti kérdésekkel összekapcsolt anyagot 1990. év végéig a tanács elé. Olyant, ahol a gazdasági és a művészeti kérdések átfogóan együtt szerepelnek.

— Visszatérve a február 9-ei tanácsülésre, ami úgy került a köztudatba, hogy kultúraellenes és a költségeket csökkentette. De nem csökkentette! Ugyanakkor nem értem, miért vitatják sokan egy testület jogát arra, hogy az általa jóváhagyandó összegek felett rendelkezzen. Ez nemcsak joga, hanem kötelessége, ha úgy látja, hogy általános gazdálkodási szigorításra van szükség. En ebben semmi, kivétel nélkül nem látok. Hogy, hogy nem, a szóban forgó intézmények, különösen az igazgatók érzékenyen reagáltak. Azt, hogy nekik is gazdálkodniuk kell, s hogy ezzel a tanács foglalkozik, már mindjárt kultúraellenes tevékenységként könyvelték el.

— Az az igazság, hogy ennyi erővel érzékenyen tiltakozhatna az a haterzer lakásra váró is, akiknek egyre-másra elhúzódnak a lakásátadása, mert mind kevesebb pénz jut a lakásépítésre. De arról mégsem hallottam, hogy a városi tanács lakásépítés, vagy — uram bocsá — útfelújítás ellenes. V. T.

Jubileum

(Folytatás az 1. oldalról)

szélesedése e lapot sem kerülte el. Egyre több öszintébb, bátor, nyílt hangvételű cikk jelent meg itt is. Az üzemi lapok lehetősége, mozgásterében azonban itt is szűkebb, függetlenül attól, hogy vállalatunk sajátos helyzetben van-e, vagy sem. A lap cikkírógárdájának túlnyomó többsége társadalmi munkás, nap mint nap találkozik írásainak alanyaival, nem várható el tőlük, hogy fejfel rohanjanak a falnak, hogy a visszasságok felfedezésében, a jelenségek — melyek mögött személyek húzódnak — bírálatában túllépjék az ésszerűség határát, önmagukat hozva ezzel lehetetlen helyzetbe.

Átgondolt, ezt tükröző volt a vállalati pártbizottságnak a Mecseki Ércbányászra hozott határozata, melyben fő feladatként azt tűzte a lap elé, hogy a társadalmi újságírók személyének védelme figyelembevételével erősödjön a kritikai hangvétel, a reformpolitika szellemében mutasson be véleménykülönbségeket, bírálatokat is, javítsa a demokratikus légkört, segítse a tájékoztatást.

Ez év tavasza új, talán minden eddiginél nehezebb feladatot rótt erre a tömegtájékoztatási eszközre is. Most, amikor a jól dolgozó, legfőbb termelőkön mindig teljesítő kollektíva rendkívül bizonytalan helyzetet érez, jövőjét, egyéni és családi boldogulását látja veszélyben, jó tájékoztatással minden kiütkező ötletnek helyet adva, de hangsúlyozva a józan mértékertartást, kell, hogy segítse irányítani, befolyásolni a vállalati kollektíva hangulatát, kell, hogy ébren tartsa a reményt; a becsületet, jó munkát, a nagy erőfeszítések, áldozatok árán létrehozott anyagi és szellemi eredményeket nem szabad rövidtávú gazdasági érdekek martalékaul odadobni. Azt reméljük, hogy ezt a sorsunkról döntő szervek és személyek is megértik, s akkor további jubileumokat ünnepelehetünk.

VÁLASZOK, INTÉZKEDÉSEK

1. III. sz. bányászati dolgozó a következő kérdésekre várna választ: — Mennyibe kerülne a lakóknak, ha az épületek panelszigetelését kéri? — A Sarohn t. u. 68. sz. földszintjén csináltak szigetelést, ott mennyibe került? — Az üzemeltetési költséget április 15-től emelték, de hogy miért, azt még nem közölték a lakókkal.

A kérdésekre Jillek Szabolcs, az Ércbányász Lakásszövetkezet elnöke válaszolt:

— A panel házszigetelés egy kísérleti anyaggal készült, ami az épület költségeit nem terheli. A kísérlet után kiderült, hogy a szigetelő anyag nem megfelelő. Az üzemeltetési költség a következők miatt emelkedett: 1. 30 százalék helyett 43 százalék lett a közteher. 2. A fűtés és melegvíz szolgáltatási díj emelkedett. 3. 6 százalékos bérfejlesztés volt. 4. Az új biztosítási díj is emelte a költségeket.

2. Az V. sz. bányászati dolgozó az alábbi kérdésekre és javaslatra is várna választ: — Lesz-e ez évben hűségjutalom, ha igen, hogyan történik a kiszámítása, és hogyan kell utána adózni? — Mikor esik adókedvezmény alá a szállási és veszélyességi pótlék? — Miért maradt el a családi ház építéséről és a telekosztásról meghirdetett fórum?

A kérdésekre Juhász Károly, a munkaügyi osztály vezetője és Szabó Sándor, a munkasellátási osztály vezetője, a javaslatra Turi Gyula, a biztonságtechnikai osztály vezetője válaszoltak.

— A hűségjutalom számfejtése a 4/1988. (V. 26.) IpM sz. rendelet előírása szerint történik. A rendelet módosítását nem tervezik. A vállalati kollektív szerződés 5. sz. módosítása részletesen tartalmazza mind a miniszteri, mind a vállalati szabályozást.

— Vállalatunk nem folyósít szállási és veszélyességi pótlékot. A beszállási pótlékot a föld alatti dolgozóknál alapbéresítettük 1988. január 1-jétől. A veszélyességi pótlékot valószínűleg összekeveredik a különlegeségi pótlékkal, amit csak a föld alatti dolgozóknak fizetünk. E pótlék a bér szerves részeként adózik.

— Azért maradt el, mert a minisztertanács április elején módosította a 106-os rendeletet, de még nem tudjuk, hogyan. Amíg az új rendelet meg nem jelenik a közlönyben, nem tudunk mit megtárgyalni.

— Javasolják, hogy a környezetvédelem érdekében a bikákról „lehullott” anyagot legalább a 6-os út kereszteződésében takarítsák fel.

— Intézkedtem, hogy a kereszteződést folyamatosan takarítsák.

Vájárvételkedő 1989

Képünkön a verseny első három helyezettje: Kass Zsolt, Hantosi János és Tisza Péter. Fotó: Csöndör

A KISZ MÉV Tanácsának FMKT munkabizottsága és a IV. sz. bányászati szervezésében — az üzemi vájárvetélkedők után — került sor a vállalati vájárvetélkedő döntőjére. A döntőbe jutott 18 versenyző — közel azonos feltételekkel rendelkező munkahelyeken — a IV. sz. bányászati végzettségű el a szakmai-gyakorlati feladatokat.

A gyakorlati feladatok elvégzése után a versenyzők elméleti felkészülésük megemlékeztetésére került sor. Itt szakmai írásbeli és szóbeli, biztonságtechnikai ismeretek szóbeli,

valamint politikai írásbeli és szóbeli feladatokat kellett megoldani. A versenyzők jó felkészültségét tükrözte, hogy mind a gyakorlati, mind az elméleti feladatok megoldása során fejfejt mellett küzdelem alakult ki.

A vetélkedő első három helyezettje a pénzjutalom mellett a Szakma Ifjú Mestere címet is elnyerte.

1. helyezett: Hantosi János IV. sz. bányászati. II. Kass Zsolt V. sz. bányászati, III. Tisza Péter V. sz. bányászati, IV. Balatincz László III. sz. bányászati, V. Novográdecz Antal V. sz. bányászati, VI. Lakatos János IV. sz. bányászati.

Művelődjünk Szóparkozunk

A Ságvári Endre Művelődési Ház programjából Ságvári Mozi

5-én 16 és 18 órakor: En szép kis mosodám (angol film).
6-ás 16 és 18 órakor: Bródalom védelme (angol film).
12-én 16 és 18 órakor: Vöröszaru (USA film).
13-án 16 és 18 órakor: Eldorádó (magyar film).

Táncos hír

Nagy sikerrel szerepelt a Ságvári Endre Művelődési Ház Quadró táncsoportja (vezetője: Bocz Jenő) a május 18 és 20 között megrendezett Európa Kupa táncversenyen. A döntőben a kis-showban a Kollár-Antonik páros a II. az elektromos-boogalban Kollár István-Nagy Zsolt az V. helyezést érte el.

A szocialista brigádmozgalom továbbfejlesztése (3.)

Az újszerű csoportszervezetek másik kategóriáját a vállalkozói közösségek jelentik. A titok nyitja az érdekeltség. Az új érdekeltségi megoldásban letérnek a sokat kárhozott átlagbér-érdekeltségről. Az „egyösszegű” érdekeltségben nem annyira az egy főre jutó, lehetőleg minél kisebb bér, hanem az egyszerű nagyságú létszám és annak összetétele számít. Az új szervezeti és ösztönzési megoldás komoly hajtóerő és egyben kihívás is abban az értelemben, hogy a hatékony, egyszerű munka az egyértelmű és mozgósító ösztönzés hogyan fér meg egy fedél alatt az elavult megoldásokkal. Eddig nem született azonban olyan intézkedések, amelyek a feszültségek megoldásához vezettek, mindelelőt a főmunkaidő védelmének elősegítése érdekében. Feltétlenül indokolt lenne meghatározott körben — akár csak kísérleti jelleggel is — mielőbb létrehozni szocialista vállalkozói brigádokat. Olyan brigádokra kell itt gondolni, akik többletfeladatokat teljesítenek szerződéses alapon, a vgm-k-hoz hasonló pénzügyi feltételekkel. E szervezetek számos előnyvel járnának. Megfelelő ösztönzési feltételek jönnek létre a brigádmozgásban, kialakulna a vállalati gmk-k perspektívája — ugyanis azt gondolom, hogy a vgm-k ideje „lejárt”, azokat nem tarthatjuk általánosítható formának — csökkenne a munkaidőterhelés, növekedne a főmunkaidő becslése és nem utolsósorban: megőriznénk a brigádmozgalmat szocialista értékeit.

Az átalakulás függ természetesen attól, hogy az újszerű brigádforma szervezési, ösztönzési feltételei hogyan teremthetők meg,

igénylik-e ezt a dolgozók, a vezetők.

Néhány példa az elképzelhető megoldásokra:

— a szocialista brigád vállalásait szerződésenként kell kezelni (nem a mostani értelemben), előre rögzíteni kell a felajánlott teljesítmény bérelenértékét;

— különösen fontos fejlesztési célokat, új eljárásokat pályázati úton meghirdetni, erre az egyes kollektív vállalkozási ajánlást adjanak be, amelyre versenytárgyalás útján kapjanak megoldást;

— valamely munka elvégzésére alkalmazni kellene az „egyösszegű utalvány”-módszert.

Természetesen még számos lehetőség van, de az biztos, hogy csak az az út járható, amely több alternatívát, szabadságot, önkézményezést biztosít az embereknek a munkaversenyben is.

A virtus nem halt ki az emberből, vagyis az a fajta küzdelem, amelyben a vállalkozó legyőzi a konkurenciatársát, az esztorgályos a másik géppel munkálkodót, az egyik csapat a másikat. A virtuskészség tehát a jövőben is használható, de már nem, mint „egyellen”, kizárólagos kénszerhajtóerő, hanem mint az élet egyik színe, az életminőség egyik oldala, amelynek összegeződő társadalmi hasznossága így sem lebecsülendő. Az így felfogott munkában a versengés kiegészítő hajtóerőként tovább élhet.

A következő (befejező) részen a Kutató-mélyfúró üzemi 1989. évi munkaverseny mozgalmának indításhoz szóló, különös részletességgel a vállalkozói szerződésekről, a vállalkozói jellegű szocialista brigádmozgalmról.

Heresznyi Zsuzsa

A számítógép APEH-ellenes?

Vállalatunk dolgozói közül először az Ércdúsító üzemiek vehettek át számítógéppel készített bércekdulát és bár az áprilisi fizetési borítékuk, a „lényegget” tekintve, nem lett ettől feltétlen vastagabb, jóval könnyebb eligazodni rajta, mint a korábbiakban. A tervek szerint rövidesen ilyen jól áttekinthető, könnyen megérthető bérelszámolási lapokat kapnak majd kézhez a többi külszíni, majd a bányüzemünk dolgozói is.

Enek kapcsán kerestük meg Baráti Zoltánt, akitől a vállalati számítástechnika helyzetéről, e szakterület előtt álló feladatokról érdeklődtünk.

— Kezdjük talán a múlttal — mondja először a szervezési és számítástechnikai önálló osztály számítástechnikai csoportjának vezetője. — Korábban majd mindenki úgy tekintett minket, mint néhány embert, akik a számítástechnika területén próbálkoznak. Kevesen voltak azonban tisztában azokkal, hogy a számítógépek mire is alkalmasak, hogyan lehetne a lehető legjobban hasznosítani azokat.

— A számítógépes bércekdulák csak egy terület, és itt nem csupán az a cél, hogy a bércekdula áttekinthetőbb legyen. Sokkal inkább az, hogy a számítástechnika alkalmazásával lehetőség nyílik elemzésekre, és szinte bármilyen bérrel kapcsolatos információ azonnal lehívható.

— Az áttérés viszont nem könnyű, hiszen a számítógép egészen más munkát igényel, mint a kézi ügyvitel. Erre jó példa, hogy nemrégiben, az adósávok módosításakor a bérelszámoláson dolgozók joggal panaszkodtak arra, kicsoda többletmunkát ró rájuk ez a változás. Nos, ez a módosítás a mi számítógépes programunkon tíz per-

cet vesz igénybe. Nekünk ez nem gond, viszont négy nap kell ahhoz, hogy például a pénztárosok 8 forint 50 filléres mankópénzét beépítsük a számítógépes programba.

— Nem egyszerű a számítógépes bérelszámolás bevezetése a bányüzemeknél sem. A bruttófizetést ugyanis, annak idején, minden üzemben másképp csinálták, ráadásul a teljesítménybérben dolgozóknál a kereset 15—20 béreléből tevődik össze. Elkerülhetetlen tehát a bérelemek racionalizálása, lehetőleg még a hűségjutalom-fizetés előtt, ráadásul oly módon, hogy ez az egyszerűsítés nem mehet az anyagi ösztönzés rovására.

— Egyébként nem titok, hogy tavaly a vállalat — az APEH előírásait követve, az általunk javasolt számítási módszerek alapján — kilenc millióval több személyi jövedelemadó-elő-

leget számfejtett, illetve fizetett be, mint kellett volna. A számítógépes bérelszámolási rendszer egyik előnye, hogy a program folyamatosan „karbantartja” az adóelőleg-fizetést és a decemberi bérek kézhezvételét követően nem lenne sem elmaradás, sem túlfizetés.

— A számítógép nem csak összeadni tud. Jelentős segítséget nyújthat a jobb, az eredményesebb anyag- és készletgazdálkodáshoz is. Ahhoz azonban, hogy a számítástechnika adta lehetőségeket megfelelően kihasználhassuk, bizonyos átszervezésre is szükség van. Ha ez utóbbi megvalósulna, akkor — véleményem szerint — a jövő év közepére minden lényeges gazdálkodási információt gépre tudnánk vinni — mondja végzetül Baráti Zoltán.

Nógrádi Gábor

Vető

A szakszervezeti bizalmiak közismert joga a vétő. Emlegetésére gyakran, alkalmazására alig került sor az elmúlt évtizedekben. A hivatali alapszervezet szakszervezeti bizottsága május 10-ei rendkívüli ülésén 9:20 szavazati arányban kimondta a vétőt. Előzményei: a Központban az a szóbeszéd keringett, hogy a számítástechnikai csoport két programozója rendkívüli alapbéremelést kap. Se a bizalmi, se az alapszervezet titkára nem tudott a béremelésről. Érdeklődésükre azt a választ kapták, hogy semmiféle bérfejlesztésről szó sincs, ez bérkorrigálás(?), melyhez sem a szakszervezetnek, sem a bizalmiának semmi köze nincs.

A szóbeli megállapodásra utaló béremelésre vonatkozó kérvény, mely március 31-én kelt és a gazdasági vezetés április 10-én látta el egyetértéssel, május 8-án mégiscsak a bizalmihoz került (mikor az érintettek béremelésükről már értesítést kaptak!). A bizalmi nem értett egyet a rendkívüli béremeléssel és a szakszervezeti bizottságnál vétőt kezdeményezett.

A hivatali alapszervezet szakszervezeti bizottságának tagjai, kétségek közepette, hozták meg fent említett döntésüket. A szakszervezeti tisztviselők általában egy-egy csoport bérének emeléséért, illetve a helyes bérarányok kialakításáért szoktak szót emelni. Többször és többen hangoztatták, jelen esetben is az eljárás módját, a bizalmi jog- és hatáskörnek csorbítását kifogásolják leginkább. Ugyanakkor több kérdés és vélemény is elhangzott az értekezleten. A gazdasági vezetés megállapítását, mely szerint a programozók bére a bányüzemekéhez képest elmaradást mutat, valósnak tartották, viszont megemlézték, hogy a 25—30 éve felépült beosztásban dolgozókhöz viszonyítva jónak minősíthető.

Kíváncsiak lennének arra, hogy a '87-es — a számítástechnikai csoportnak juttatott — rendkívüli bérfejlesztés, majd annak '88. évi következményei miért nem alakítottak ki megnyugtató bérarányokat. Ki a felelős ezért a helyzetért, melyben két programozó nélkülözhetetlenné válik? Hogyan arányul a bérük a többi programozóéhoz, illetve a szervezési osztály többi dolgozójához? Mibe került eddig a számítástechnikai központ, mennyi bért fizettek ki és milyen eredményeket értek el? A többször kért összehasonlító bérvizsgálatra miért nem kapnak visszajelzést?

Számtalan kérdés, melyről a nyugodt lelkiismerettel meghozható döntésekben joggal várnak el alaposabb tájékoztatást a bizottság tagjai, vagy a tagság érdekeinek védelmezői, ne pedig a gazdasági munka akadályozóinak tüntések fel tevékenységüket. A Munka törvénykönyve legutóbbi módosítása sem csorbította a bizalmi egyetértési jogát a dolgozók személyi alapbéreinek a megállapításában. „A kifogásolt intézkedést az arra feljogosított szerv döntéséig, vagy a felek megállapodásáig végrehajtani nem szabad.”

R. sz.

A felhők egyre sötétebbek

(Folytatás az 1. oldalról)

— De volt szó egyáltalán ilyesmiről?

— Így nem. Úgy igen, hogy a vállalat mellékevényeinek bővítendő, gondolkodjunk valamiféle elhelyezési módról. Ilyen tanulmányterv már a nyolcvanas évek elején készült. Mostani gondolkodásunk viszont még csak az elején tart. Most készül a műszaki terv, amihez megalapozott geológiai, hidrogeológiai vizsgálat kell. Nem lehet erről addig beszélni, amíg műszakilag megalapozottan nem tudjuk állítani, hogy egyáltalán megvalósítható-e. Lehetséges, hogy azt mondjuk majd, megvalósíthatatlan, de lehet, hogy azt igen. A műszaki megvalósítás lehetőségét azonban szorosan befolyásolják a gazdasági számítások. Az

is lehet, hogy egyszerűen nem éri meg ezzel foglalkozni.

— A gondolat végül is igaz. Miként került azonban mind ez kész tényként és úgy, hogy a vállalat ajánlotta fel lehetőségként a megyei tanács sajtótájékoztatójának terítékére?

— Nem tudom, hogy hogyan.

— Van-e véleménye arról, hogy az államtitkár is arról nyilatkozik, 1992-ben a bezárásra kerülő uránbányákban lehetne elhelyezni a kis- és közepes aktivitású hulladékokat?

— A mi bányáinkban, a mi felhagyott fejtéseinkben, bányatárségeinkben biztos, hogy nem lehet elhelyezni. Ugyanis az ott lévő víz megfigyelésre szorul, s ez azt jelenti, hogy ezeket a bányákat — bármi is legyen a sorsuk — a világ végéig figyelni kell. A miniszter gondolom, azért nyilatkozik így, mert a bányáinkat nem ismeri. Ha megismerné, valószínű, hogy másként nyilatkozna. Ez korai kijelentés volt. Ennyit a véleményemről — mondotta a gyorsinterjú végén Kolsovsky Rudolf mérnök-közgazdász.

Veress Tamás

Magyarázat mindenre van

(Folytatás az 1. oldalról)

rinnal kellene növelni a MÉV-nek nyújtott évi állami támogatást. Az ország rendkívül nehéz gazdasági viszonyai között ez óriási terhet jelent. A szovjet partnerrel folytatott tárgyalásokon a szovjet fél a magyar kormányra ruházta a döntés jogát.

— A miniszter elmondta azt is, hogy azon a szeptemberi kormányzati ülésen, ahol véglegesen döntenek vállalatunk jövőjéről, ő a felszámolással kapcsolatos javaslatot és az 1992-es időpontot tartja megfelelőnek. Ennyi időre ugyanis feltétlenül szükség van, hogy átfogóan értékeljék azokat a lehetőségeket, melyek a munkaerőgazdálkodás gondjaihoz szorosan kötődnek — mondotta végzetül Andi Gábor.

Nógrádi

Nógrádi G.

Amikor az idő szorít

Reménykedik a rehabilitáltak rétegszervezete

ma már nem a vállalat dolgozói. Az ő érdekképviseletüket elvállaljuk, de az érdekvédelmüket — érthető módon — mi nem tudjuk ellátni.

— Milyen szerveződési elképzelések vannak? Egyes vállalati szintű közgyűlések, üzemi szintűek, vagy képviseleti demokrácia útján történő szerveződés?

— Elképzeléseink szerint a vállalat üzemeiben rétegszervezeti csoportok működhetnek. A nem vállalati állományban lévő rehabilitáltak önálló csoportot alkotnának, vagy egyénileg az üzemi csoportokhoz kapcsolódnának. A bizalmi rendszert alulról építve, minden egyes bizalmi körülbőlül huszonöt fő érdekeit képviselné. Üzemenként pedig három-három főt delegálnánk a vállalati szintű vezetőségbe.

— Hogyan kapcsolódnak a vszb és a bizalmi testület munkájához, képesek-e itt is megjeleníteni sajátos érdekeiket?

— Szeretnénk elérni, hogy a rétegszervezet választott képviselői teljes jogú tagjai lehessenek a partner bizalmi testületnek. Ily

módon látjuk azt biztosítottat, hogy bennünket érintő döntéseket a megkeresésünk nélkül ne hozzassanak.

— Nemrégén készítettünk egy indítványt azzal a céllal, hogy a vszb a rehabilitációs rendeletek módosítását célzó betérjesztését ennek figyelembe vételével készítse el.

— Mit tartalmaz ez az indítvány?

— Véleményünk szerint, a rehabilitált dolgozók egészségében bekövetkezett munkaképesség-csökkenést, anyagi kár formájában kell megjeleníteni és azt önállóítani kell.

— A rehabilitált dolgozó által elvégzett munka árnyában (teljesítmény) a rá eső bért teljes egészében kell kifizetni. Függetlenül az egészségi állapotában bekövetkezett kár összegétől, választási lehetősége legyen és kell lennie a rehabilitált dolgozónak, természetesen figyelembe véve a munkakörre való alkalmasságot, egészségi állapotának megfelelően. A rehabilitált dolgozót anyagi-

lag, erkölcsileg érdekeltté kell tenni munkája végzésében.

— A rehabilitált dolgozónak az anyagilag önállóult kára legyen alternatív, választható az egyszerű megváltás, a járadék, vagy a jelenlegi állapot között.

— A rehabilitált dolgozó járó kiegészítés, járadék összegét levonás ne terhelje, adómentes legyen, a kifizetést a nyugdíjintézet biztosítsa.

— A rehabilitált dolgozót, ha a vállalat foglalkoztatni nem tudja, akkor az évi nyereség, hűségjutalom a bérében jelenjen meg.

— A kiegészítés általában folyó évi szakmai átlagot számítanak. A földalatti átlag számításában ne legyen benne a többi földalatti szakma átlagkeresete.

— A rehabilitált dolgozót érintő változás (munkaváltság, átcsoportosítás, leszállítás, fegyelmi eljárás, kitüntetés) a tagság véleménye nélkül ne legyen lefolytatható.

SAKK

A közelmúltban befejeződött a Bányász Kupa vállalati sakkbajnokság tavaszi szezonja. Az egyre inkább játékba lendülő IV. üzem az utolsó fordulónban ismét győzött a Központ ellen, így egy pont előnnyel várhatják az őszi folytatást. Ez a két csapat alaposan elhúzott a többiektől, nagy harc folyik viszont a bronzéremért, az V. üzem és a Kutató-mélyfúró üzem csapatai között. Az előtérben a „bronzrangadó” résztvevői bővülnek a figurákat. Csöndör László felvétele

Függő, petőci előnnyel

A tavaszi szezon befejeztével a sokszoros győztes IV. üzem együttese áll az élen a Bányász Kupa vállalati sakkbajnokságban. A négy résztvevő csapat eddig két-két mérkőzést vívott egymással és bár Sámuelék a „megnyitást elég lagymatagon kezelték” — egy vereséggel és egy döntetlennel indultak — azóta valamennyi mérkőzésüket megnyerték, így jelenleg egy pont az előnyük a rivális Központ előtt.

A létszámában sajnálatosan megfoghatott bajnokság egyébként egyre in-

kább páros versenyre kezd alakulni, hiszen a két ősztavas alaposan elhúzott a bronzéremért ádáz versenyt vívó másik két együttestől. A most függőben hagyott bajnokság a bányásznap után folytatódik.

A tavaszi végeredmény: csapatban 1. a IV. üzem 9 ponttal, 2. a Központ 8, 3. a Kutató-mélyfúró 4, 4. az V. üzem 3 ponttal.

Egyéniben 1. Nógrádi (Központ) 14,5 pont, 2. Horváth (IV. üzem) 13, 3. Solty (Központ) 11,5, 4.—5. Sámuel (IV. üzem) és Kövesdi (Központ) 8—8 pont.

Sorsolás

AZ 1989. ÉVI KISPÁLYÁS LABDARÚGÓ-BAJNOKSÁGRA

XI. forduló. VI. 1., csütörtök 16 óra: Központ—Szálló, Anyagosztály—IV. üzem „B”, III. üzem „A”—Öntöde; 16,50 óra: IV. üzem „A”—V. üzem „A”, Szolgáltató—V. üzem „B”, III. üzem „B”—KMU; 17.40 óra: EDU—Fejlesztés.

XII. forduló. VI. 1., csütörtök 16 óra: IV. üzem „A”—

Fejlesztés, V. üzem „A”—Szálló, Anyagosztály—KMU; 16.50 óra: III. üzem „B”—Öntöde, EDU—V. üzem „B”, III. üzem „A”—Központ; 17.40 óra: Szolgáltató—IV. üzem „B”, XIII. forduló. VI. 12., csütörtök 16 óra: Anyagosztály—Öntöde, EDU—IV. üzem „B”; 16.50 óra: IV. üzem „A”—V. üzem „B”, III. üzem „A”—Szálló; 17.40 óra: V. üzem „A”—Fejlesztés, Szolgáltató—KMU, III. üzem „B”—Központ.

A szükség

Néhány évvel ezelőtt, amikor a sportközvélemény világszerte felháborodással fogadta, hogy valaki (egy azóta is meg nem nevezett személy) az Egyesült Államokban eladásra kínálta olimpiai aranyérmét, a magyar sajtó védelmébe vette az illetőt, mondván: a szerencsétlen sportember, akit a győzelem idején nemzetj hősként rajongtak körül, idővel elszegényedett és ilyen lépésre kényszerült, hogy egyáltalán enni adhasson családjának.

Nem szándékom az olvasó idegeit a magyar uránbányászat és egyéb mélybányászat jövőjét és távlatait behatóan friss hírekkel borzolni, de tény, hogy szép hazánk bizonyos tekintetben kész Amerika.

Híre ment ugyanis, hogy egy kitudott bányászunk — egykoron neves csapatvezető volt — meg szeretné vásároltatni vállalatunkkal a sokévi kemény munkával megszoigált díszgyezyruháját. A hír egyébként igaz.

Mert mi a csudára lehet manapság használni egy bányász díszgyezyruhát, főként, ha az illető már nem is a MÉV dolgozója? A bányász ugyanis sajnálatos balcsétét követően kénytelen volt felhagyni a vajakodással, pályát módosított. Ma üzletkötőként tengeti az életét és, ha nem jár szerencsével, akkor allig valamivel több jön össze, mint a számára folyósított járadék, ami pedig a mai magyar átlagkeresetnek allig több, mint két és fél szerese.

A szükség nagy úr, így aztán emberünk, aki nyilván tisztában van a bányászat rózsásnak nem nevezhető jövőjével, szabadulni szeretne ettől a számára teljesen felesleges kacattól. A legjobb még most ér-

Labdarúgás

A radikális változások — a magyar labdarúgó-válogatott játékerejét kivéve — úgy tűnik, a sportot sem kímélik. A Bányász Kupa vállalati kispályás labdarúgó-bajnokság hetedik fordulóját után továbbra is a feje tetején áll a tabella. A „B” csapatok sikert sikerre halmozva vezetik a mezőnyt, míg az üzemek „A” együttesei a sereghajtók között kulognak. Korábban ez csak fordított szereposztásban történetelt volna meg, de az is lehet, hogy a nevezéskor az üzemi sportosok már előre számoltak az ABC egy esetleges reformjával, ahol a „B” helyet cserél majd az „A”-val.

A tabella állása

1. III. üzem „B”	7	5	2	0	21	9	12
2. V. üzem „B”	7	5	1	1	25	12	11
3. Központ	7	5	0	2	39	14	10
4. Anyagosztály	7	4	1	2	18	11	9
5. Szolgáltató	7	4	1	2	24	19	9
6. Öntöde	7	4	0	3	17	9	8
7. Fejlesztés	6	3	1	2	13	11	7
8. IV. üzem „B”	7	3	1	3	17	16	6
9. Szálló	6	2	2	2	15	13	6
10. KMU	7	3	0	4	16	19	6
11. III. üzem „A”	7	2	2	3	16	22	6
12. IV. üzem „A”	7	1	1	5	7	24	3
13. V. üzem „A”	7	1	0	6	15	27	2
14. EDU	7	0	7	2	39	0	

Lövészet

Május 9—10—11-én az EDU honvédelmi klubja volt a rendezője a Bányász Kupa lövészversorozat második fordulójának. A férfiak puska lövszáma a győzelem napjára esett, mely jelképesen is igencsak „feldobta” a Szolgáltató üzem lövőit, mert Bradits László az egyéni versenyben csúcsot lőtt 194 körrel. A Szolgáltató üzem csapata is kitett magáért, a Bradits—Tóth—Varga trió 550 körrel ugyancsak kupacsúcsot lőtt. A verseny érdekessége még, hogy az ifjú Bradits 182 körrel a harmadik helyen végzett.

Az egyre fogyatkozó női mezőnyben mérsékelt eredmények születtek. Az első helyet Tarjányiné otthon tartotta, de nyomában volt Ragoncsáné.

Ha már a puskásoknál ilyen jól ment, a pisztolyosok sem akartak lemaradni. Itt az EDU versenyzői jeleskedtek, a Somogyi—Herr—Tari hármas 555 körrel az eddigi legjobb eredményt érte el.

Eredmények. Férfi puska csapatok: 1. Szolgáltató 550 kör, 2. III. sz. bányauzem 530, 3. V. sz. bányauzem 522, 4. EDU 519, 5. IV. sz. bányauzem 513, 6. Kutató-mélyfúró üzem 511 kör. Egyéniben: 1. Bradits 194(!) kör, 2. Tóth Zoltán 182 (Szolgáltató üzem), 3. Bradits Gábor (V. sz. bányauzem) 182 kör.

Női puska csapatok: 1. Ércdúsító üzem 500 kör, 2. Kutató-mélyfúró üzem 458, 3. Szolgáltató üzem 419 kör. Egyéniben: 1. Tarjányi Sándorné (EDU) 178 kör, 2. Ragoncsa Jánosné (Szolgáltató üzem) 172, 3. Tóth Lászlóné (EDU) 163 kör.

Pisztoly csapatban: 1. Ércdúsító üzem 555 kör, 2. Szolgáltató üzem 526, 3. III. sz. bányauzem 469 kör. Egyéniben: 1. Somogyi György 192 kör, 2. Herr László 186 (Ércdúsító üzem) 3. Bradits László (Szolgáltató üzem) 186 kör.

A harmadik fordulóra a IV. sz. bányauzem rendezésében május 23—25 között kerül sor.

Varga Béla

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vízsz. 1., folytatva függ. 11. és 24. sorában Charlotte Brontë egyik aforizmáját közöljük. Megfejtésül e sorokat kérjük beküldeni a szerkesztőség címére 1989. június 10-ig. A helyes megfejtéseket beküldők között könyveket sorolunk ki.

1	A	2	3	4	5	E	6	7	8	9	10	M	11	12	13	J
14							15								16	
17						18		19					20		21	
22					23		24		25	26		27				H
28				29				30		31	32				33	
S		34					35		36						37	
38	39		40		41						42	43		44		
45		46		47				48		49		50	51			
52			53		54		55		56		57		58			
59			60	61		62		63				64		65		
66				67	68						69					T
70			71					72		73				74		
M		75					76			77				78		
79	80				81		82	83					84			
85		86		87		88			89		90					
P											M				91	

Vízszintes: 14. Valaki miatt kesereg. 15. Kissé molett. 16. Ilyen szoba is van. 17. Rövid női név. 19. Reichsmark — röviden. 21. D.N. 22. Jugoszláv város. 23. Idegen férfinév. 25. E.P. 27. Kezével jelez. 28. Kalcium. 29. Alkohol fajta. 31. Rendfokozat. 33. Paripa. 34. Kecske himje. 35. USA tagállama. 37. Igeköti. 38. Kézlemez mutató szó. 40. Szovjet író (Cement). 42. Igeköti. 44. Kettős mássalhangzó. 45. Irodai kapocs. 47. Angol segédige. 48. A juh himje. 50. Cukros. 52. Város — angolul. 54. Sin betűi. 56. Füllebe mond. 58. ... de France. 59. Római száztöven. 60. Háziállat. 62. Kézvédő. 65. Visszajó! 66. Könyvet ejt. 67. Rostál. 69. Nem így. 70. Országos Tervehivatal. 71. Előkelő. 72. A vádat képviselő személy. 74. Személyes névmás. 75. Mesterséges nyelv. 77. Ut — latinul. 78. Angol főnév — kiejtve. 79. Csont — latinul. 82. Közterület. 84. Lendület. 85. Ária — franciául. 87. Bandukol. 90. Kellemes érzése. 91. Minisztérium nevének rövidítése volt.

Függőleges: 2. Heltai hősnője. 3. Mitológiai isten. 4. Sziget az Ir-tengerben. 5. Biztonsági Tanács. 6. Részvény-

társaság. 7. Bátorkodik. 8. Ismeret. 9. N.T. 10. Német nevelő. 11. Kötőszó. 12. Rénum. 13. Hálával emleget. 18. Két vége van. 20. Fehérnemű. 23. Női név. 26. Görögkeleti vallás. 27. Lopva oson. 29. Szaporító szerv. 30. Albán pénzem. 32. Juttat. 33. Rét, mező. 36. Vokál kezdete. 39. Úreges ásvány. 41. Becézti Aranka. 43. Magánhangzópar. 46. M.R. 49. Kemenceszöglet. 51. Római ősztápeg. 53. K.L. 55. S.E.T. 57. Férfinév. 61. Európai főváros. 63. Széles csik. 64. Hugó francia író neve kiejtve. 68. Kettőzve édeség. 71. Férfinév. 73. Német névelő. 74. Amerikai csavarzó. 75. Tomboló. 78. Strázsák. 80. Könyvezik. 81. Lábbal továbbit. 83. Taszit. 84. Pusztit. 86. Vés. 87. Kiejtett mássalhangzó. 88. L.R. 89. Gallium. 90. Ól.

Juhász Károly

Lapunk május 1-jei számában között keresztrejtvény helyes megfejtése:

A forradalmak fölött ott ragyog a jog és igazság, mint vihar fölött a csillagos ég. Könyvtudalomban részesülnek: Danka Edit (Pécs, Ybl M. u. 73.), Kerepesi Tibor (Pécs, Tánácsis M. u. 43.), Seiber Józsefné (Pécs, Ybl M. u. 5.).

dön 140 gyermek részvételével, június 15—21-ig Magyarherce-lenden 55 fő részvételével. (A balatonmáriafürdői üdültetésre 10—14 éves korú gyermekek jelentkezésére még lehetőség van.)

Összevont nyilvános taggyűlést tartott az V. sz. bányauzem irodai és gépészeti pártalapszervezet. Meghívott előadóként Sóvári Gizella, az Oktatási Igazgatóság tanára tartott ismertetőt az MSZMP és az alternatív szervezetek kapcsolatáról, utána válaszolt a kérdésekre.

HÍREK

A baleseti helyzet negyedéves értékelését tartották meg május 11-én az V. sz. bányauzem felolvasótérben. Az eltelt időszak legjobb baleseti mutatóival a körletek közül az 1-es körlet, a csapatoknál a 14-es, az egyéb területeken pedig a gépészeti dolgozói díszkedhetnek.

Gyermeküdültetés. 1989. június 15—21-ig Balatonmáriafür-

A szakszervezeti élet hírei

A SZOT Központi Iskolán a szakszervezeti alapokmány, a mozgalom új működési elvének értelmezése, a sztrájk-törvény, valamint a Munka törvénykönyv módosításából adódó szakszervezeti feladatokról tájékoztatták az alapszervezeti tisztségviselőket május 15-én.

Az NDK WISMUT vállalat üdültetési felelősei tapasztalatait cserélőtatogaton vettek részt 16—20-ig.

Még e hónapban a Bányászati Alapítványból segélyre javasolhatók azok az özvegyek,

akiknek a férje üzemi balesetben, illetve foglalkozási betegségben halt meg, vagy üzemi balesetben súlyos csontvelővel balesetet szenvedtek.

A IV. sz. bányauzemben a főbizalmiak tájékoztatóján vettek részt a vszb munkatársai május 10-én. A legtöbb kérdés és vélemény a vállalat helyzetével kapcsolatosan hangzott el. A szakszervezeti választások előkészületeinél erősen kilógásolták a tisztviselők a BDSZ és a SZOT hallgatását az április 30-ai államtitkári bejelentést követően.

MÉV-juniális 1989

Juniálisra hívja az érdeklődőket a KISZ MÉV Tanácsa. Ideje 1989. június 10. Programok kezdete 9 óra. Helye: Egertető. Programok: gyalogtúra Egertető és Egertető között, a plihenőállomásokon játékos feladatokkal; főtáboros verseny több kategóriában; borverseny (nevezés 1 liter nem vizezett borral 11 óráig a zsűrié); női, férfi focibajnokság; bábszínház (BIBÁ-Bu bábegyűttes, Vitéz László); gyermekjátékok; sárkány-éptés; repülőmodell-bemutató (Ércbányász Modellező Klub); „buckatagó” tereptáborverseny; tojásdobáló-verseny; pórnóvalgálás. Szolgáltatások: zene, büfé, lángos, palacsinta, tombola (sorsolás 15 órakor a helyszínen). A programok zárásaként a Sagvári Endre Művelődési Ház nagytermében 20 óratól discó. Zene: Candy együttes. Minden érdeklődőt várunk!

Megújuló szakszervezet Fórumok és jogkörök

A szakszervezeti tevékenységgel kapcsolatos legfontosabb formai kérdésekkel foglalkozott a vszb június 2-ai ülésén. A MÉV szervezeti és működési szabályzata munkahelyi demokráciáról szóló fejezetének módosítása azért vált időszerűvé, mert az 1989. évi V. törvény újra szabályozta a munkahelyi demokráciával kapcsolatos kérdéseket.

Az e témában készült írásos javaslat, melyet a június 15-ei szakszervezeti bizalmi testületi ülés elé terjesztettek majd elfogadásra, megnevezi a munkahelyi demokrácia fórumait és pontosan behatárolja azok feladatkörét és jogait.

Mészáros István általános vezérigazgató-helyettes előljáróban elmondta, hogy a MÉV szervezeti és működési szabályzatának nem csak a munkahelyi demokráciáról szóló fejezete fog várhatóan változni, hiszen az életbenmaradáshoz, az eredményesebb gazdálkodáshoz a vállalatnak átfigyő szervezési intézkedéseket kell majd tennie.

Az írásos javaslat vitája során többen is úgy vélekedtek, hogy ezt a témát az elkövetkező bizalmi testületi ülésen az itt második napirendként szereplő, a vállalati szakszervezeti szervek újjáavasztásának szervezési és módszertani feladatait tartalmazó intézkedési tervvel együtt, illetve azt követően célszerű tárgyalni.

A választásra vonatkozó tervezet ugyanis szervesen kapcsolódik a munkahelyi

demokrácia fórumaihoz. Az ugyan már csaknem teljes egészében tisztázott, hogy a vállalat összes bizalmi és főbizalmi tanácskozásának, a vállalati szakszervezeti bizalmi testületnek, illetve a vszb-nek mi lesz a feladata és jogköre, de azért sok még a nyitott kérdés.

A vállalati szakszervezeti bizottság végül is úgy döntött, hogy az írásos javaslatot elfogadja, de a tervezet széles körű tagsági vitára bocsátja.

A szakszervezeti választásokkal kapcsolatos témában még több volt az észrevétel, a vélemény. Felmerült például, hogy nevezhetjük-e majd a vállalati szintű leendő legmagasabb szakszervezeti fórumot összes főbizalmi és bizalmi testületének, ha a létszámot 300 főben maximumálják? Ennél ugyanis többen vannak ilyen tisztviselők.

Elhangzott olyan vélemény is, hogy a leendő bizalmi testület, amely a döntéshozatal során a második lépcső lenne — a tervezett nyolcvanfős létszámmal —, igencsak nehezkésen működne. Főként akkor, ha széles körű vita alakul ki valamilyen kérdésben. E felvetéssel kapcsolatban hangzott el az az ellenérv, hogy a testületi tagok üzemként már előzetesen egyeztetik, kialakítják véleményüket. Már ma is ez a gyakorlat, és nem áll fenn annak a veszélye, hogy a 81 testületi tag 81 féle véleményt fog mondani.

Horváth Sándor, a vszb munkatársa, a tervezet előterjesztője, a vita tapasztalatait összegezve javasolta, hogy ezt az írásos anyagot is bocsássák széles körű tagsági vitára, hogy a 15-ei bizalmi testületi ülésen már az ily módon felszínre került vélemények alapján születhessen döntés.

Elmondta azt is, hogy a bizalmi testület csak a vállalati szintű fórumok majdani létszámáról dönthet, nincs ugyanis joga arra, hogy az ősz elején megválasztásra kerülő testületek számára a működési szabályzatot előírja.

Az egyebekben előbb Nagy Zsigmond, a személyzeti és oktatási osztály vezetője terjesztette a vállalati szakszervezeti bizottság elé a bányásznapra kitüntetési javaslatokat, majd Róka Sándor, a vszb munkatársa ismertette azoknak a névsorát, akiket a Bányászati Alapítványból támogatásban kívánnak részesíteni. A vszb javaslata alapján ez évben tizenhatan — többségében vállalatunknál egykor halálos üzemi balesetet szenvedett dolgozók családtagjai — kapnak segílyt több, mint kétszáz ezer forint értékben.

Végül a testület úgy határozott, hogy tekintettel a vállalatnál kialakult helyzetre, egy szerkesztő-bizottságot hoz létre, amely nyílt levélben fogalmazza meg a szakszervezet álláspontját és azt a június 15-ei bizalmi testületi ülésen közzéteszi.

N. G.

Mérnök-közgazdász képzés Jövőre Pécsen is(?)

Még tavaly nyáron, a Fiatal Értelmiségiek Klubjának alakuló ülésén, sok szó esett a második diploma megszerzéséről. Amint az egy felmérésből kitűnt, 20—25 ifjú szakemberünk (többségük bányamérnök) szívesen venne részt közgazdasági szakosító továbbképzésen.

Csábító, hogy a mérnök-közgazdász képzés csupán két éves, ám úgy tűnik, elég kevesen vállalják csak a munka melletti tanulást, az állandó utazgatást. Egyikük, Soós Péter, a III. sz. bányauzem bányamérnöke, aki egy év múlva már végzett közgazdászként kama-tozthatja a most tanulókat.

Amikor tavaly márciusban a Marx Károly Köz-gazdaságtudományi Egyetem mérnök-közgazdász szakára jelentkezett, még

nem tornyosultak viharfelhők a vállalat felett.

— Még Miskolcon, az egyetemi évek alatt elterveztem, hogy amint lehet, második diplomát is szerzek — mondja Soós Péter. — Nem csak azért, mert érdekelt a közgazdaságtudomány, hanem azért, mert úgy gondolom, hogy ezeket az ismereteket mérnökként is kamatoztathatom.

Azt valom, hogy minden műszaki probléma megoldásánál fontos dolog a gazdaságosság, ha ugyan nem a legfontosabb.

— Tudomásom szerint, a mérnök-közgazdász szakon nincsen felvételi vizsga.

— Pontosabban az esti és levelező tagozaton csak felvételi elbesszélgetésre hívják be a jelentkezőt, és előnyben részesítik azokat, akik a mérnöki diploma átvételét követően már legalább két éves szakmai gyakorlatot szereztek. Persze a felvételi vizsga alól csak a felsőoktatási intézményben szerzett oklevél alapján adnak mentességet.

— Most már, két fél év tapasztalatát figyelembe véve, mi a benyomása? Mennyire nehéz a tananyag?

— Mivel nem olyan rég — nyolcvanhatban — sze-

(Folytatás a 3. oldalon)

A közelmúltban vállalatunkhoz látogatott dr. Halmos Csaba, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnöke. Vendégünk megtekintette az V. sz. bányauzem létesítményeit és tájékozódott a vállalat munkaerő-helyzetéről. Fotó: Csöndör

Az átképzéstől a vállalkozói kölcsönig Fokozódó foglalkoztatási gondok Baranyában

Hol az a húzóágazat?

Valamikor nyár végén lesz épp egy éve annak, hogy egy sajtótájékoztatón, ahol szóba került a megye munkaerő-helyzete, megtudtuk, hogy Baranya vállalatai több, mint kétezer munkahelyet kínálnak annak a néhány száz embernek, akik nem tudnak elhelyezkedni.

Igaz, e bejelentéshez hozzáfűzték, hogy ez a helyzet igen törékeny, éppen a két bányavállalat bizonytalan helyzetéből eredően. Ma már tudjuk, ez a megállapítás kiállta az idő próbáját.

Ennek kapcsán kerestük meg dr. Kamarás Károlyt, a Baranya Megyei Tanács Munkaügyi osztályának vezetőjét, akit a jelenlegi munkaerő-helyzetről, az egyre markánsabban jelentkező foglalkoztatási gondokról és az egyáltalán nem rózsaszínűnek tetsző jövőről kérdeztünk.

— A legnagyobb gond az — mondja előljáróban dr. Kamarás Károly —, hogy a munkaerő-piacon strukturálisan egyre inkább eltér a kereslet és a kínálat. Ráadásul egyre több olyan embernek lesz elhelyezkedési gondja, akire — magyarázva — sehol nincs szükség. Annak idején, amikor a munkanélküli segély bevezetésére került, több vállalatvezető is megkérdezte, hogy miért beszélünk mi elhelyezkedési gondokról, ők azonnal tudnának 30—40 embert alkalmazni, ilyen és ilyen területen. Mi mondtuk, jó, akkor a munkaügyi szolgálatot irodánkól százat azonnal odaküldünk. A válaszuk az volt, hogy jaj csak azt ne!

— Mindemellett még ma is az a helyzet, hogy egy jó szakembernek nem olyan nagy gond az elhelyezkedés, persze a speciális szakmájukat leszámítva.

— Azt hiszem, nem volna célszerű homokba dugni a fejünket, ezért megkérdezem, milyen helyzetet teremtene a megyei munkaerő-piacon, ha bezárnák az uránbányát?

— Gondolhatja, ha itt több ezer ember munkahelye megszűnik, rendkívül nagy feszültségek keletkeznek. Vannak ugyan hiányszakmák, amelyekben — átképzést követően — jó néhány embert lehetne fog-

lalkoztatni. De több ezret? Az képtelenség. A legfőbb gond az, hogy nincs húzóágazat a megyében, ahová nagy számú munkaerőt lehetne átirányítani. Az átképzéssel is az a gondunk, hogy hová, mire képezzük át az embereket.

— Ha már itt tartunk, mondana valamit a leendő átképzési központról?

— Igen. A tervek szerint 1990 szeptemberében kezdi meg a működését a Planetarium épületében. Ez egy költségvetési intézmény lesz, ahol a munkanélküliek átképzését a foglalkoztatási alapról finanszírozzuk. Hogy milyen szakmákra, azt majd a munkaerő-piac viszonyai döntenek.

— Úgy tudom, az Önök, pontosabban a megyei tanács elnökének jóváhagyása szükséges a koronged-ményes nyugdíjazáshoz.

— Igen, abban az esetben, ha a vállalat kéri, hogy a nyugdíj összegének 50 százalékát a foglalkoztatási alapról fedezzék. Mi állunk, elébe, támogatjuk az ilyen igényeket.

— Bármekkora számban?

— Igen. Mindenki igénybe veheti, aki jogosult, tehát a férfiaknál 35 év, a nőknél 25 éves munkaviszonnyal rendelkezik, legalább öt éve az adott vállalat dolgozója, és a munkahelyét megszüntetik.

— Önök tervezik egy vállalkozói tanácsadó iroda létesítését. Milyen céllal kívánják létrehozni?

— Tapasztalatunk szerint az emberek nem tudják mi az, hogy vállalkozóvá válni, mi ennek a menete, milyen papírokat kell beszerezni, hogyan építse ki a kapcsolatokat, a piacot, hol szerezze be az árut és a többi. Mi ilyen kérdé-

sekben tudunk segíteni, tanácsot adni. Azt, hogy milyen területen vállalkozzunk, mit csináljanak, azt nem tudjuk megmondani. De, aki bejön ide egy jó ötlettel és azt mondja, én erre akarok mozdulni, annak tudunk majd elég sokat segíteni.

— Úgy tudom, a vállalkozásokat kölcsönökkel is támogatják.

— Igen. Vállalkozói kölcsön kétféle létezik. Az egyik, amelynek nagysága az illető teherbíró képességétől függően, tehát annak alapján, milyen fedezettel rendelkezik, milyen a vagyoni háttere, akár több millió is lehet, de ennek igen magas, jelenleg 22 százalék a kamata. A másik, az úgynevezett újrakezdési kölcsön, amelynek 300 ezer forint a felső határa. Itt csak az alapítókét kell visszatéríteni, a kamatokat mi fizetjük a foglalkoztatási alapról. Erre a kölcsönre mindazok jogosultak, akik elvesztik munkahelyüket, nem kilépett bejegyzéssel jönnek és ugyanakkor nem tudnak elhelyezkedni.

— Úgy tudom, szeptemberben a megyei tanács végrehajtó bizottsága tárgyalja a foglalkoztatási helyzetét. Gondolom, a bányászati és a vállalatunk sorsát is meghatározó kormánydöntést követően kerül majd erre sor.

— Természetesen a kormánydöntést követően és annak függvényében tárgyaljuk majd meg a foglalkoztatási helyzetét. Létrejött egy szakértői bizottság, amelynek tagjai az Ipari Minisztérium, az Országos Tervhivatal, az ÁBMH, a Pénzügyminisztérium és a megye képviselői. Az említett négy minisztériumnak a vezetője a közeljövőben ismét Baranyába látogat és ekkor már konkrétan nemcsak ipari, vagy munkaügyi szempontból, hanem komplex módon kerül megtárgyalásra a megye foglalkoztatási helyzete — mondotta végzetül dr. Kamarás Károly.

Nógrádi Gábor

MÁSODIK OLDAL

A MÉV ifjúsági szervezetének jövőbeni arculatát kifejező

elvi állásfoglalás-tervezet

I. Közös célunk

A KISZ megszűnése és a törvényadta lehetőségek bővülése arra készítetett minket, hogy a vállalatnál dolgozó fiatalokat egy körülhatárolható, közös cél érdekében, markáns arculatú ifjúsági szervezetbe tömörítsük. Fő feladatunk — az ismert körülményekből fakadóan — harcot folytatni a vállalatot és dolgozóit sújtó kormányzati elképzelések megvalósítása ellen, mivel szilárd meggyőződésünk, hogy az itt végzett munka társadalmilag hasznos tevékenység.

Ennek érdekében szükségünk van minden fiatal segítségére, mind politikai, mind gazdasági téren.

II. Szervezeti formánk

A már utópisztikusan kommunista jelleget kihangsúlyozó ifjúsági szervezet helyett egy demokratikus, reális értékeken mérő, a társadalomért küzde-

ni képes ifjúsági szervezetet kell létrehoznunk.

III. Új elnevezésünk

Olyan név szükséges, amely kifejezi a tagság hovatartozását, illetve biztosítja az életkori sajátosságokból eredő, korlátozás nélküli politikai tevékenységet.

Véleményünk szerint a legmegfelelőbb a Mecseki Ércbányászati Vállalat Ifjúsági Szervezete, rövidítve: MÉVISZ elnevezés.

IV. Feladataink

A MÉV külső megítélése szempontjából oly fontos struktúraváltást kezdeményező módon, konkrét javaslatokkal kívánjuk elősegíteni, a fiatal dolgozók megváltozott élet- és munkakörülményeiből fakadó véleményeink képviselőivel.

Ezért szükségesnek látjuk:

— annak deklarálását,

hogy a MÉVISZ, a KISZ MÉV Szervezetének utód-szervezete, ezzel együtt jogosítványait és anyagi alapját átörökíti;

— olyan jogosítvány megszerzését, amely lehetővé teszi számunkra a fiataltságot érintő döntések előkészítésébe történő javaslatlételt;

— hogy kezdeményező erővé váljunk a szakszervezeti választások előkészítésében, el kell érünk, hogy az általunk választott főbizalmiak a felsőszintű választásokon konkrét javaslatainkat tolmácsolják;

— hogy a gazdasági vezető érdekében álljon a választott, nem főállású titkárral való véleményegyeztetés;

— hogy a szervezet vezetőségeinek tevékenységéről — elsősorban anyagi és személyi ügyekben — a tagság teljes körű tájékoztatása valósuljon meg.

Vállalkozó ifjúsági szervezet

Ifjúsági klub a MÉVISZ égisze alatt?

„Hol vannak már azok a régi szép békeidők”, amikor a MÉV „zsebéből” évi több százezer forintos támogatásra futotta a KISZ vállalati szervezetének? Az ifjúsági szervezet működéséhez pedig pénz kell, még akkor is, ha a neve azóta megváltozott. Ha nincs támogatás, akkor viszont más forrásból kell a működési feltételeket biztosítani. A „pénzcsinálás” leghatékonyabb módját az Állami Pénzverdben ismerik, de létezik más mód is a kiürült kassza feltöltésére.

Az egyik ilyen eléggé kézenfekvő módszer, valamilyen eredményes vállalkozásba kezdeni. Az ifjúsági szervezet is ezt az utat szeretné járni, és mint a titkár, Varju László elmondta, kiforrott, konkrét elképzelések vannak arra vonatkozóan, miképpen teremtsék elő a működéshez szükséges pénzeszközöket.

Az egyik ilyen vállalkozásuk a hulladékgyűjtés. A vállalattal kötött megállapodás értelmében a fiatalok gyűjtik majd össze a jobb sorsra már nem érdemes — amúgy a MÉH-telepre való — fémhulladékot, és azt a III. sz. bányászati tárolójába szállítják. A MÉV ezért kilónként 50 fillért fizet az ifjúsági szervezetnek. Ebből a munkából — előzetes becslések szerint — közel egymillió forint bevételre számíthatnak a fiatalok.

A másik, remélhetőleg ugyancsak anyagi haszonnal járó vállalkozásuk, az Ifjúsági Klub még nem készült el. Viszont a terv birtokában a fiatalok rögtön nekilátnak a felújításnak. Az elvégzett munkáért a vállalat fizet és az egykori pincklubot a fiatalok gondozásába adja.

Az Ifjúsági Klub üzemeltetése is a fiatalok feladata lesz, amelynek nincs különösebb akadály, hiszen a MÉVISZ önálló jogi személy. Tehát lehetősége van alkalmazottat tartani (például fizetett portaszolgálatot biztosítani), és nem titkolt céljuk az sem, hogy a vendéglátás révén további bevételekhez szeretnének jutni.

Fiatalok tanácskozása

MÉVISZ lesz a MÉV KISZ?

A KISZ MÉV Tanácsa ugyanczen oldalán található május 25—28 között a Baranya Megyei DEMISZ Balatonfenyvesi táborában továbbképzést tartott mozgalmi vezetői számára. A négynapos munkaprogram keretében vállalatunk ifjúsági szervezetének vezetői látogatást tettek a Bős-Nagygyaros építkezésen, előadásokat hallgattak, kicserélték véleményüket aktuális politikai és ifjúsági politikai kérdésekről.

A csütörtöki, hosszúra nyúlt üzemlátogatást követően csaknem az egész pénteki napot a vállalati ifjúsági szervezet tevékenységének értékelésével, a további feladatok, célkitűzések meghatározásával töltötték a résztvevők. Ennek során megfogalmaztak egy elvi állásfoglalást, melyben rögzítették céljaikat, meghatározták, hogy milyen szervezeti formában kívának tevékenykedni a jövőben MÉVISZ név alatt, és megfogalmazták legfontosabb feladataikat. A dokumentumot, amely még csak tervezet, egy későbbi időpontban tartandó vállalati szintű küldöttértekezleten terjesztik majd elő elfogadásra (a tervezet teljes szövegét olvasóink lapunk

szövegét olvasóink lapunk

szövegét olvasóink lapunk

szövegét olvasóink lapunk

N. G.

A tenger zűgása

Fenyvesi sziporkák

A Balatonfenyvesen megrendezett „fejtágítón” a véresen komoly politikálás játszotta a főszerepet, és az ott hallottak némelyike bizony nem gerjesztett az emberben túláradó jókedvet, azért akadt néhány dolog, ami okot adott a vidámságra.

Például annak, aki nem vett részt a Bős-nagygyarosi kiránduláson és a kü-

zel nyolcszáz kilométeres buszozástól elcsigázott társaitól megtudta, a késői érkezésnek az az oka, hogy egy alternatív vélemény szerint Dunakilitiből — végig az M1-esen — Törökbalinton át vezet a legrövidebb út Balatonfenyvesre.

A sportversenyek keretében nagyszabású labdarúgó-tornát is rendeztek, melynek döntőjét a III. sz. és a IV. sz. bányászati csapata vívta. Az előbbieket már 2-0-ra vezettek, ám a petőciek egyenlítették. Küvetkezett a hosszabbítás, és már mindenki a büntetőrúgások esélyeit latolgatta, amikor megérkezett a pálya szélére két láda jegébűtött sör. A küzdő feleknek járó jutalom látványa aztán úgy felrázta a IV. sz. bányászatiakat, hogy pillanatok alatt kétszer is a kapuba találtak. Hiába, a szomszúság nagy úr.

Voltak, akik röpke ötperces vitorlázásra indultak, aztán a jó széllel áthajóztak a túlsó partra. Visszaindulásuk még minden rendben volt, de a Balaton közepén „elfogyott” a szélük. Csak a nap tűzött — de cefetül — az evezősökre, akik szorgosan lapátoltak. Annak csak a helybéli pecsenyesütős a megmondhatója, hogy néztek volna ki az evezősök, ha a szélcsend egy-két órával tovább tart.

derült csak ki igazán, hogy a rum nem javítja a látást — még a politikai tisztánlátást sem.

Nagyon népszerűek voltak a táborban az elmés számítógépes játékok. Aki azonban a komputerek közelébe merészkedett, annak mindannyiszor meg kellett hallgatnia a számítógép kezelőjének nem kevésbé elmés viccét, ami körülbelül így hangzik: — Miért nőnek oly nagyra a tenger mellett lakók fülei és, miért oly lapos a homlokuk? Aki nem tudja, annak a vicceselő mondja, és közben a tenger mellékit utánözva meg is mutatja. Mi ez, amit hallok? — kérdi mindkét tenyerébe egy-egy fülkagylóját gyűrve, majd hirtelen mozdulattal crételjesen a homlokára csap, miközben kiszakad belőle a nagy felismerés: — Ah, megvan! A tenger zűgása!

Hazainduláskor az állomáson egy ideig hiába vártuk a vonatot. Magyar szabvány szerint ugyanis késétt. Meg is jegyezte valaki: — Mit csinál ez a mozdonyvezető az évi rendes szabadságom terhére, utalva arra, hogy az ifjúsági vezetőink ezúttal — igencsak példamutatón — nem kikerövel, nem törvényes távolléttel, hanem saját szabadságos keretből „finanszírozták” az ott-tartózkodásukat.

N. G.

Az ördögi játszma

Mindössze negyven hétig tartott a Mephisto Mega IV. sakkszámítógép és a Petőfi Rádió Ötödik sebeség műsorának hallgatói, valamint a Népsport olvasói között váltott távsakkjátszma. A parti a komputert sikerével zárult, annak ellenére, hogy az okos mäsina lépéseire — a demokrácia diadalaként — azokat a válaszokat táplálták a gépbe, amelyeket a hallgatók és az olvasók a legnagyobb számban javasoltak.

Tudni kell, hogy a két-ség kívül igen jó játékerőt képviselő számítógépek a sakk iránt érdeklődők többsége ellen sikert sikerre halmoznak, ám, ha a „témában jártas” mesterekkel (szakértőkkel) kerülnek szembe, előbb-utóbb rendszert alul maradnak. Mindez csak onnan jutott eszembe, hogy az ördögi játszma ugyan befejeződött, a Bős-Nagygyaros vízlépcsővel kapcsolatos huzavona viszont tovább folyik.

Ez utóbbiról személyesen is meggyőződhettem vállalatunk ifjúsági szervezetének mozgalmi vezetői, akik május 25-én ellátogattak Nagygyarosra és Dunakilitibe is.

Láthatták, hogy áll az építkezés Nagygyaroson és, hogy folyik a Duna — immár csaknem teljes egészében betonba ágyazva — Kilitinél.

Emlékeik még alig halványodtak, amikor három nappal később a balatonfenyvesi továbbképző táborban egy — a politikai szervezetek Baranya me-

gyei csoportjainak bemutatóját célzó — kerekasztal-beszélgetés keretében az MDF képviselőjének érvelesét hallgathatták arról, miért is oly fontos az említett beruházás kérdésében népszavazást tartani.

Persze jó dolog, ha az embereknek mindenbe van beleszólása. A megfelelő ismeretek birtokában én rögvést hajlandó vagyok véleményt mondani. Adják oda ma délután azt a néhány ezer oldalas szakértői véleményköteget, amitől már oly régóta vacakolnak, és ígértem — ha unalmas lesz a tévéműsor — már holnap reggel megmondom mire szavaznék. Persze lehet, hogy előtte kikérem a szomszédasszonyom véleményét, akinek ugyanis rendkívül nagy a tapasztalata a felelős döntések meghozatala terén, amit mi sem bizonyított jobban, minthogy ő érte el a legtöbb találatot az ördögi játszma során. At is vette már a jól megérdemelt jutalmát, egy okos sakkszámitógépet.

Most aztán kénytelen lesz megtanulni sakkozni. A lépésajánlatokat ugyanis amit rendszeresen továbbított az ördögi játszma szervezőihez, a Berci bácsi szakvéleménye alapján postázta, aki viszont a földszinten lakik, és nem vállalja már a négy emeletet, mert bizony régen volt már, amikor 1912-ben csaknem első lett döbrög-szabadi felnőtt sakkbajnokságán.

Nógrádi

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: **Kablár János**

Szerkesztő: **Ragoncsa János**

Szerkesztőség: 7633 Pécs, Hajnóczy u. 35. Telefon: 15-851 Vállalati telefon: 33-53

Kiadója: a Baranya Megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: **Bodó László**

Kiadóhivatal: 7601 Pécs, Hunyadi út 19. Telefon: 15-000

MÉV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19.

Felelős vezető: **Sperczel János**

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési díj egy évre: 55,20 Ft

Előfizethető: a szakszervezeti bizalmiaknál

Ny-023-4

A politikai kaszinóban

Jövőre Pécsen is(?)

(Folytatás az 1. oldalról)

reztem bányamérnöki diplomát, nem sokat felejtettem, és így benne vagyok még a tanulásban. Igaz ugyan, hogy például a politikai gazdaságtan oktatása — különösen a szocialista politikai gazdaságtan — rengeteget változott, de könnyebb is elsajátítani. A havonta két nap konzultáció azonban csak tényleg arra elég, hogy a tanárok praktikus tanácsokkal készítsenek fel bennünket a

vizsgákra. Egy-egy tárgyra ugyanis csupán egy óra negyven perc jut, ami azért meglehetősen kevés. — *Mi a véleménye, ha valóban ilyen szép számmal éreznek kedvet ifjú szakembereink a mérnök-közgazdász szak elvégzésére, miért oly kevés a jelentkezők száma?* — A rengeteg utazgatás, a munka melletti tanulás nem leányálmom. Főként család mellett. En szerencsés helyzetben voltam, hisz feleséggel — aki

épp államvizsga előtt áll — együtt tanulhattunk. Most azonban babát várunk — őstől — gyerek mellett — bizony nem lesz könnyű sem tanulni, sem a fővárosba utazgatni — mondja végezetül Soós Péter.

Vállalatunk személyzeti és oktatási osztálya megtudtuk, hogy a Janus Pannonius Tudományegyetem tájékoztatása szerint — már jövőre — Pécsen is tervezik egy mérnök-közgazdász szak beindítását.

N. G.

Borult égbolt az öntöde felett

A vállalat gazdálkodási nehézségeinek növekedésével egyre inkább előtérbe kerül a mellétevékenység, amely nyereségével enyhíthet gondjainkon. A vállalati mellétevékenység egyik bázisa a Szolgáltató üzem acélöntödéje, amely évtizedek óta eredményesen és nyereséggel dolgozik. Az 1989-es év gazdálkodás szempontjából is a vállalat eddigi legnehezebb éve lesz. Érthető, érdeklődéssel kerestük hát meg a részleg vezetőit, Szabó István öntödevezetőt és Fancsi József gazdasági helyettesét, hogy az 1989. évi indulásról és várható alakulásáról beszéljünk.

F. J.: — Idei tervünk a tavalyival azonos mennyiségű termelés mellett az árbevétel növelést és költségcsökkentést irányozza elő. A tavalyi nyereséget 3 százalékkal kellene túllépnünk. Sajnos, a folyamatosan romló személyi, tárgyi, és piaci feltételek mellett ez úgy tűnik nehéz lesz.

Sz. I.: — A gépek és berendezések túlnyomó többsége 15–25 éves, üzemeltetésük karbantartásuk és javításuk drága.

F. J.: — Ez még csak elviselhető lenne megfelelő szakmunkáslétszám mellett, de a magas átlagéletkor nemcsak a technikára, hanem a dolgozókra is érvényes. Akik az öntöde indulásakor fiatalon idejtek, azok szinte mind nyugdíj előtt állnak, szakmunkásképzés pedig évek óta nincs a környéken. Lehet, hogy hihetlennek hangzik, de nincs szakképzett olvasztárunk, s a két öntő is hamarosan nyugdíjba megy. Persze szükség van

egyéb szakmunkásokra is, de a fiatalok nehezen vagy egyáltalán nem vernek nálunk gyökeret.

Sz. I.: — A '70-es években annyi megrendelés jött hozzánk, hogy a szűkös vállalati fejlesztési alap ellenére két ízben vált szükségessé rekonstrukció, illetve kapacitásbővítés. A 130–150 százalékos kapacitás-lekötés már a múlté! A legnagyobb rendelők a bánya és energiaipar, a bányagépgyártás, az építő- és építőanyagipar, a kő- és kavicsbányászat és az élelmiszeripari gépgyártás vállalatai nehéz helyzetben vannak, egy részük fizetésképtelen.

F. J.: — A piackutatási tevékenységünk ellenére sem számíthatunk lényeges változásra, ami kétségteljesen teszi termelésünk szinttartását. Ebben a kiszolgáltatott helyzetben csak azt tehetjük, hogy minden általunk vállalható megrendelést teljesítsünk, s a selejt csökkentésével és a kihatással javításával alakítsuk a költséghányadon. Árainkat már eddig is és a jövőben is módosítjuk, de vigyáznunk kell, nehogy a még nálunk rendelő vállalatok átpártoljanak a konkurenciához.

Sz. I.: — Kollektívánk talponmaradása érdekében új gyártmányokkal kívánunk piacra lépni, s ezzel talán bővíthetjük vevőkörünket. A munkakörülményeket és a bérezést pedig lehetőségeinkhez képest javítjuk, s így talán nagyobb kedvet éreznek majd a fiatalok az itteni munkához.

Helstáb Judith

A teljes tagság válassza a vszb-titkárt!

Lapunk egy korábbi számában már foglalkoztunk az ez évben esedékes szakszervezeti választásokkal. Akkor még sok volt a nyitott kérdés, azóta viszont sok minden tisztázódott, így arra kértük Gyulai Sándort, a vállalati szakszervezeti bizottság titkárát, hogy tájékoztassa olvasóinkat a választások mechanizmusáról, a legfontosabb tudnivalókról.

— Az az elképzelésünk, hogy egy, a korábbi demokratikusabb szervezeti formát alakítsunk ki, találkoztunk a tagság igényével — mondja a vszb titkára. — Ennek lényege az a hármas tagozódás, melynek alapján a vállalati szintű legmagasabb fórum, a megválasztásra kerülő összes bizalmiak és főbizalmiak testülete. Ez a mintegy háromszáz fős testület dönt majd a legfontosabb kérdésekben.

— Az alatta lévő lépcsőfok — amely már bizonyos operatív feladatokat is ellát — a mostani bizalmi testületnél kisebb, ám a szakszervezeti bizottságnál nagyobb fórum, amely hat hetenként, illetve szüksége szerint ül majd össze.

— Az operatív feladatokat a szakszervezeti bizottság látja el majd, melynek tagjai az üzemi titkárok, és a vszb titkára, valamint helyettese, akik a konszenzus elvén hozzák majd meg döntéseiket.

— A választásokat szeptemberben tartjuk. Már végleges, hogy a munkahelyeken ekkor választja meg a tagság a bizalmiakat és a főbizalmiakat, és ekkor szavaznak az ember az üzemi szakszervezeti titkár személyére is.

A tisztségviselők körében is igen erős az igény, hogy a vszb titkárát valamint helyettesét is a teljes körű tagság válassza. Azt hiszem nem kell azt magyarázni, mennyire más, ha egy tisztségviselő meggyőződhet arról, hogy egy egész vállalati kollektíva többségének bizalmát élvez, mint amikor csak egy szűkebb testület szavazatai alapján kapja a megbízást.

— Amennyiben a bizalmi testület úgy dönt, hogy a vszb titkárát és helyettesét a teljes körű tagság válassza, akkor ezt is szeptemberben bonyolítjuk le. Ez esetben természetesen különösen nagy feladat hárul majd a jelölő bizottságra, hogy felszínre kerüljenek mindazok a javaslatok, vélemények, amelyek egy nagyobb réteg igényét jelzik.

— Ha azonban a bizalmi testület nem fogadja el ezt a lebonyolítási formát, akkor a vszb titkárát és helyettesét az október 14-én a Ságvári Endre Művelődési Házban összeülő első összbizalmi értekezlet választja meg — mondja végezetül Gyulai Sándor.

Nógrádi

Mindenki kevesli a havi fixet

Jószérivel csak a Kutató-mélyfúró üzembem vetették fel páran panaszként az alighogy bevezetésre került új üzemi prémium-rendszert. Hogy mennyiben sértette mindez egyesek személyes érdekeit, hogy a megszokottól eltérően mennyiben jelentett, s jelent ma is egyeseknek kevesebb pénzt ez havonta, s mennyivel többet másoknak, nem tudjuk. Az új anyagi ösztönzési rendszer ilyenfajta összefüggéseit az üzembem járva nem firtattuk. Amúgy is nézőpont kérdése, ki keres sokat, ki keveset.

pedig a kitűzött teljes összeget fizetjük. — A múlt év végéig kialakult bérarányokon nem kívánunk változtatni, de ezek az arányok a tényleges teljesítés függvényében eltolódhatnak. Ez az eltolódás igazságos akkor, ha a feladatokat egyformán konkrétan és összemérhető tárgyilagossággal fogalmazzuk meg. A prémiumösszeg keretéig az előzetes béralkunak teret biztosítunk.

— Minden munkára írásos megállapodást kötünk — a prémiumkeret

és a munka elvégzéséhez szükséges időkalkuláció kiszámítása után — ami tartalmazza a munka mennyiségét, minőségi elvárásait és a fizetés feltételeit. Számításaink szerint az ez évi tényleges létszámunk függvényében az új anyagi ösztönzési rendszerünk egy dolgozónál átlagosan 18–21 ezer forintot jelent évente, de ez személyenként szóródhat 5 ezer, illetve 50 ezer forint között is — mondotta végezetül az üzemigazgató.

V. T.

VÁLLALATI ÉS ÜZEMI TERVMUTATÓK Kiemelt TELJESÍTÉSE

		(1989. I—V. hó)	
VÁLLALAT:	fémtermelés kg	105,6%	
	vágathajtás fm	104,0%	
	létszám fő	97,0%	
	geológiai mélyfúrás fm	93,0%	
ERDŐSÍTŐ ÜZEM:			
vegyi feldolgozás t		102,2%	
BANYAÜZEMEK:		III.	IV.
	nyersérctermelés fkg	98,5	107,8
vágathajtás fm	89,7	122,5	V.
			102,7
			99,2

A vállalat nyakig ül a lekvárban, gondoljai cseppet sem irigylésre méltóak.

Mind-ezek ellenére az a tény, nincs a dolgozók körében pánikhangulat — jesszusom, mi lesz velünk, csak a nagyon pesszimista sikitja — a többség bizik a túlélésben, a megmaradásban.

Ennek ellenére persze a kételkedők „kifelé” tekintgetnek, ugrásra készen, új munkahelyet keresnek. Kényelmesen, babérjaikon azért tovább ülve akadnak, akik azon töprengenek, miként lehetne speciális bányászathoz kötődő szakmájukat, átképzéssel másik szakmára váltani. Mondván — s ez talán érthető —, ha sülyyedni kezd a hajó, a túléléshez, a munkanélküli segínyt elkerülendő, nem árt egy jó szakma, olyan, melyre van „vevő”.

A személyzeti és oktatási osztályon azért kerestük fel Nagy Zsigmond osztályvezetőt, hogy megérdeklődjük, szervezeten foglalkoznak-e, tervezik-e a dolgozók egy részének átképzését. Röviden, az új helyzetben mit tesznek az oktatás területén? — Az oktatást annak rendje, módja szerint foly-

Tűzoltó leszel s katona?

Vadakat tereitő juhász?

tatjuk — választott az osztályvezető —, s miért ne tennénk?

— *Mintha mi sem történt volna?*

— Miért, történt valami? Bezárták a vállalatot? Mondta azt valaki, hogy nincsen szükség bányászokra? — sorolta kérdéseit gyors egymásután Nagy Zsigmond.

— *Valóban szó sincs erről, de bizonytalan jövőre bányászokat képezni? Hát nem tudom... Aggódok.*

— Ne tegye. Addig ne, amíg a vállalat is bizakodik. Az élet nem áll meg különböző kijelentések miatt. Ezt bizonyítja az is, hogy a közelmúltban 120-an tettek segédvájári, azaz vájár I. vizsgát. A vájár II. tanfolyamot várhatóan ezzel a létszámmal szeptemberben indítjuk.

— A technikai képzés is folytatódik, bár be kell vallanom, nappal szeptemberben új első évfolyam — a kevés jelentkező miatt nem indul.

Ugyanígy levelező tagozaton az érettségizettek két éves képzése sem. A négy éves levelező — itt vannak jelentkezők — beindítása ma még bizonytalan. Ne kérdezze, hogy miért. — *Nem kérdzem. A vállalat gondjain az Ön erre adott válasza mit sem segítene. De mi a helyzet a többi tanfolyam esetében?*

— Azoknak a beindítását, a vállalat sorsát eldöntő kormánydöntéstől tesszük függővé. Gondolok itt például a mozdonyvezetői, robbantómesteri tanfolyamokra. Ha igen lesz a válasz, legfeljebb nem szeptemberben, hanem később indulnak majd be az oktatások.

— *Eddigi válaszaiból egyértelműen kitűnik, van gondjuk éppen elég. Gyánitom, teljesen felesleges ezek után az átképzésekről kérdeznem.*

— Átképzéssel nem foglalkozunk, hiszen semmi biztosat nem tudunk. Másrészt mindezt a vállalat egyedül megoldani nem is

tudná. Meg különben is, mire képeznénk át az embereket? Nem hogy mi, de szerintem a megyében senki sem tudja milyen szakmára lesz szükség, ha szükség lesz egyáltalán, egy esetleges bányafelszámolás után. Nagyon sok még a kérdőjel. Az átképzéseket annak idején majd a megyei tanácscsal közösen kell kidolgozunk.

— *Az elmondottak ellenére, a jövőt illetően bizakodik Ön?*

— Igen. Pánikba nem szabad esni, meg hát a forró kása is kihűl egyszer. A vállalat felszámolásától én nem tartok, de ésszerű létszámcsoökkentést, átszervezéseket viszont elképzelhetőnek. A vállalat vezetése arra törekszik, hogy dolgozóink közül az utcára munkanélküliként senki sem kerüljön. És most ez a fontos, no, meg az, hogy a vállalat megmaradjon — mondotta hangjában bizakodással Nagy Zsigmond.

V. T.

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának felhívása

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa — annak tudatában, hogy földünkön több mint 20 millió ember, központi idegrendszerének károsodása miatt mozgássérült —, felismerve, hogy állapotuk javítására Pető András orvos-pedagógus dolgozta ki a világ eddig leghatásosabb módszerét — a Pető-konduktív nevelést — amelyet sikerrel alkalmaznak Budapesten: — figyelemmel arra, hogy a budapesti tapasztalatok szerint száz — más módszerrel képezhetetlennek tartott 3—5 éves gyermek közül 80 két-három évi foglalkoztatás után alkalmassá válik a közösségi életre, az önálló életvitelre, a tanulásra, — annak felelősségét átértékelve, hogy a Budapesten működő Pető Intézet ma már nemzetközileg ismert s az elmúlt évtizedben is nagy számú rászorult látogatott el a világ minden tájáról a budapesti Pető Intézetbe;

— figyelembe véve, hogy a magyar gyerekek mellett külföldiekkel is foglalkoznak ott, de sokkal többen jönnének hiszen jelenleg a világ 23 országából több ezer gyermek vár fogadásra és az érdeklődés egyre nő; — attól a kötelesség-érzettel vezérelve, hogy a Pető-módszer elterjesztése útján szerzte a világon minél több rászoruló vehessen részt a konduktív nevelésben;

— kezdeményezi egy új, méreteiben, felszereltségében az igényeknek megfelelő Nemzetközi Pető Intézet felépítését Budapesten.

A Nemzetközi Pető Intézet — Budapesten megfelelő környezetben és nagy területen épít majd fel, legkésőbb 1992-re; — nagy számban ad majd lehetőséget a világ minden tájáról érkező mozgássérült fogadására; — minden érdekelt országból fogad konduktorokat, akik négy tanulmányi év képzés eredményeként főiskolai szintű diplomát kapnak; — kész arra, hogy kitarja kapuit mindazok előtt akik részt kívánnak venni a Pető-módszer alkalmazásában, továbbfejlesztésében, további kutatásában, terjesztésében, és szakmailag támogatni kívánja más or-

szágokban is a Pető-módszer alkalmazó intézetek létrehozását és működését.

A Nemzetközi Pető Intézet felépítésének és működtetésének finanszírozására a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Nemzetközi Pető Alapítványt hozott létre. Remélve, hogy ezzel megfelelő alapot nyújt a létesítés megkezdéséhez — és ez egyidejűleg másokra is ösztönzően hat, akik e nemes célt támogatják — az Alapítvány számára biztosítja.

— A konduktív nevelési módszer, mint vagyoni értéket is képviselő szellemi termék alkalmazásának jogát; — a módszert jelenleg alkalmazó Pető Intézet épületét, telekingatlanát, berendezési és felszerelési tárgyait, — a jelenlegi Pető Intézetnek nyújtandó anyagi támogatást a Nemzetközi Pető Intézet felépítéséig; — a Nemzetközi Pető Intézet elhelyezésére szolgáló telekingatlant.

Mindezek együttes értéke — szakértők szerint — mintegy 140 millió dollár. A Nemzetközi Pető Intézet felépítéséhez további, mintegy 60 millió dollár szükséges a csatlakozó és más adományozók juttatásából. Az alapítványhoz **kormányok, intézmények, magánszemélyek egyaránt csatlakozhatnak, mindazok, akik támogatni kívánják az új Nemzetközi Pető Intézet létrehozását.**

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa ezért

— felhívással fordul a kormányokhoz, intézményekhez, magánszemélyekhez, csatlakozzanak a Nemzetközi Pető Alapítványhoz, segítsék elő az intézet által kitűzött neves célok mihamarabbi megvalósítását: — tisztelettel kéri azokat, akik csatlakozni kívánnak az alapítványhoz, jelezzék azt a Nemzetközi Pető Intézetnek (Budapest XII. Kútvolgyi út 6.), vagy adományait közvetlenül küldjék a Nemzetközi Pető Alapítvány 050 1112 01 401 144 számú, a Magyar Hitel Bankban vezetett deviza-számlájára, illetve ugyan-csak az MHB-nél vezetett 215-90200-6209 számú forintszámlájára.

A harkányi út és a Sarohin tábornok útja találkozásánál autós bevásárlóközpont építését kezdték meg. Képünk az alapkövetételek készült, melyen a Baranya megye és Pécs város vezetői és Beck Tamás kereskedelmi miniszter is részt vett. A két és félezer négyzetméter kereskedelmi alapterületű létesítmény ígéret szerint 1990. év végére készül el.

...oda üt, ahova köll!(?)

Jó múltkorjában olvastam a vállalat felszámolásával kapcsolatban az illetékesek „érveit”. Elhangzik az is, hogy 2,5 milliárd forint állami támogatást kapunk, és hogy ez rengeteg pénz, a megszűntetés indokolt. Szóba kerül az is, Paks ugyanakkor 10 milliárd forintot hoz a népgazdaság konyhájára, így itt a Hurrá az indokolt.

Csak azt nem értem, a paksi atomerőmű beindulásakor miért nem került, kerülhetett egy kappra az energetikai alapanyag, s az így vagy úgy, de mégiscsak abból előállított villamosenergia?

Akkor ugyanis nem kelle-ne nyereséges, illetve veszteséges vállalatról beszélünk. Hanem arról, — a fenti milliárdoknál maradván, — hogy a MÉV és a paksiak 7,5 milliárd nyereséget hoznak. Tudom, az illetékes elmondta, az atomerőmű nyereségében tulajdonképpen elenyésző összeg, bagatell — 500 millió — ami az uránal. a fűtélemmel hozható összefüggésbe. De, hogy egy villamosenergiát előállító erőmű mi a fenét végez még, hogy 9,5 milliárdot összehoz nyereségként felkészül, magas nekem.

Arról is beszéltek az illetékesek, nincs baj, ha a mi bányáink bezárnak, bányászaink elmehetnek a szenesekhez a vajúvra.

Csak azt nem értem, megkérdezte őket valaki, hogy átmennek-e majd, én ugyanis sokaktól tudom, nem. És arról végképp nem szól a fáma, mit csinálnak majd a bányá-geofizikus-geológus mérnökök? Ők sokan vannak, munkahely meg országos szinten is kevés. Bánya maholnap csak mutatásban marad, igaz a bányászathoz kapcsolódó speciális szakmák elsajátítóit is mutogatni kéne majd.

Arról is szó volt a ke-rekasztalnál, hogy a világon már nem úgy az uránbányászat, csökkentik a termelést, sőt atomerőműveket is bezárnak ma már. Így került szóba az hogy Ausztrália is csökkent urántermelését.

Csak azt nem értem, s nem tudom kinek higgyek, ugyanis Ausztráliával kapcsolatban pöttöm Jankóként, de egészen más értesüléseim vannak. Ez a hír az, hogy Dél-Ausztráliában, Roxby Downs-ban a múlt év novemberében, miniszterek, tulajdonosok jelenlétében fényes ünnepség keretében adták át, nyitották meg a világ egyik legnagyobb uránbányáját. Idén februárban ez a bánya még megvolt, a posta ugyanis ornan hozott levelet. Nem volt benne szó termelés-csökkenésről. Sőt! Lehet, hogy ők már tudják, egyszerűen még bajba jutunk, s kell majd az urán!?

Művelődjünk szórakozunk

Az Apáczai Csere János Nevelési Központ programjából
Bull naptár:
Június 17-én Monitor együttes.

Június 24-én: Pax koncert
Városnéző séták: Nyári tábor 4-6 osztályos tanulóknak
Vezetője: Várkonyiné Koppány Mária, Mihály Judit. Turnus ideje: június 19-23-ig naponta 8.30-15.30-ig. A programból Pécs római kori emlékei látogatás a restaurátor műhelyben, török kori emlékek kirándulás, vetélkedő. Részvételi díj: 420 forint.

Minek nevezzelek?

Az 1987-es esztendőben ragyogó és hasznos ötletként indult a megvalósulás útjára a nyelvi labor munkásszállón történő kialakítása. Az akkor még KISZ-bizottság különösen szorgalmazta a vállalat gazdasági vezetésével e labor fontosságát. Végül is, mivel minden érintett ráértett a nyelvtudás hasznosságára, a nyelvi labor valóra válása zöld utat kapott. A kialakításhoz az anyagiakat is biztosították. Jó hírű és gyakorlott, az audiovizuális technikához értő gmk is akadt. Az 1987-es esztendő végén a szerződés megkötésére is sor került, sőt a szükséges eszközöket is beszerezték már. A munkásszállón a nyelvi labor kialakításával — jelentős összegért — kezdődtek meg a munkálatok 1988-ban. A helyiség kialakítása, berendezése után a gmk kezdett dolgozni. Poñosabban dolgozgatni. Lassan, komótosan, mert a jó munkához idő kell. Nem csoda, hogy határidőre semmi sem lett kész. A nyelvi labor legalábbis nem készült el. Persze idő volt még szeptemberig, az első orosz nyelvtanfolyam beindításáig, így hát nem esett pánikba senki. A napok, hetek teltek, a gmk meg egy fikarcnyit sem jutott előbbre. Újabb határidő, más megközelítésű ígéret, baráti hangon. Még nem ideges senki sem. Persze gazdája sincs a nyelvoktatás e vállalati bázisának, naná, hogy türelmes mindenki. A „mindenki” feltehetően azt hiszi, a gmk-val pörölgön a másik. Így nyugodt a beruházás, mondván, ő csak felügyel a kivitelezésre. A munkásszállónak csak annyi a „köze” az egészhez, hogy otthont ad, s beszáll a buliba közel félmillióval.

A KISZ-bizottság az ötletgazda, az oktatási csoport viszont majd csak az átadás után lesz a gazda. A sok baba között végül is egy sem akadt, aki anyait-apait beleadva figyelt volna a gyermek növekedésére. A gmk érthetően (?) továbbra sem kapkodott, szinte már hetente tűzték ki a megmosolyogni való határidőket, ugyanis azokra soha nem készültek el. Nyelvi labor még nem volt, de több nyelvet beszélő tanárnó már igen. A nyár közepe, ki tudja hányadik „ünnepélyes átadás” végül is úgy ért véget, hogy a nyelvi labor lelke, a vezérlőegység nem került a helyére. Ma is üres az a hely.

Igy, elegáns környezetben a beszerelt technikában gyönyörködve, hagyományos módszerekkel csurrantva cseppentve, de kezdetét vette a múlt év végén a vállalat szakemberei számára szervezett díjtalan orosz nyelvtanítás.

Egy olyan nyelvi laborban, amelyben a technikát idestova másfél év alatt a kivitelező nem volt képes beszerezni. Vallom, hogy a vállalatnál több tucat olyan nagyszerű szakember van, aki ennyi idő alatt egyedül, bekötött szemmel, a háta mögé tett kézzel, röhögve és különkül megcsinálta volna ezt. Azt a megálmodott nyelvoktatási bázist, ahol az orosz mellett angol, németet, franciát, s a közelgő pápalátogatásra előre gondolva akár latint is lehetne már tanítani. Nem csak ingyen, jó pénzért.

De nem, a nyelvi labor csendes és elhagyott. Elkészültének újabb határidejéről nem szólnak a hírhözök. A nyelveket beszélő, újabbakat tanuló tanárnó ennyi csalódás után pályamódosításra szánta el magát. A nyelvoktatás ügye a munkásszállón elhallgatott, most a bíróságon vitatják. Magyarul.

Veress Tamás

Szocialista brigádmozgalom, de másképp!

A Minisztertanács 31.1989. (IV. 15.) MT rendelete a szocialista munkaverseny-ről szóló 1054/1983. (XII. 20.) MT—SZOT—KISZ KB együttes határozat hatályon kívül helyezéséről.

1. §.
A Minisztertanács a szocialista munkaverseny-ről szóló 1054/1983. (XII. 20.) MT—SZOT—KISZ KB együttes határozatot a SZOT elnöksége és a KISZ KB titkárságával egyetértésben — hatályon kívül helyezi.

2. §.
Ez a rendelet 1989. június 1-én lép hatályba.

A hatálybalépés időpontjáig a korábban meghirdetett feltételek szerinti kitüntetések (elismerések) a felügyeletet gyakorló, illetőleg ágazati miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője és az érintett szakszervezet, szövetkezeti gazdálkodó szervezeteknél a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerve, elnöksége) kivételesen és utolsó alkalommal — szerény keretek között — együttesen adományozhatja.

Németh Miklós s.k.
a Minisztertanács elnöke

Lehet, hogy ilyen május 1. is lesz egyszer?

Flód Szaniszló rajza

Veress T.

Tisztelt Olvasónk!

Lapunk ezen oldalán olyan cikkeket, állásfoglalásokat teszünk közzé, melyek már megjelentek, vagy várhatóan megjelennek más újságokban. Szerkesztőségünknek nem feladata, hogy a megállapításokat, következtetéseket levonását minősítse, a műszaki adatokat korrigálja. Bár illúziókat nem szeretnénk kelteni, de ezek közlésével azt kívánjuk elérni, vállalatunk dolgozói is érezzék, nem vagyunk egyedül véleményünkkel, aggodalmainkkal. Az őszinte, becsületes segítségnyújtás tiszteletre méltó. (A szerk.)

Az SZMT elnökségének állásfoglalása

A Szakszervezetek Baranya Megyei Tanácsának Elnöksége, az ágazati szakszervezetek megyei központosított együtt, megdöbbenéssel vette tudomásul a Mecseki Ércbányászati Vállalat vezetésével, a Mecseki Szénbányák Bizonytalan Jövőjével kapcsolatos híreket, amelyek a bányászatban dolgozók körében aggodalmat, bizonytalanságot, felháborodást váltottak ki az utóbbi időben.

Támogatunk minden olyan kormányzati intézkedést, amely a szerkezetátalakítást, az állami támogatások csökkentését, teljes megvonását irányozza elő.

Nem tudunk azonosulni az olyan megalapozatlan véleményekkel — országos vezetők megnyilatkozásai —, amelyek alternatívák és körültekintő szakmai vélemények nélkül az említett vállalatok működésének leállítását, illetve termelésének erőteljes csökkentését jelentik.

Ellenzünk minden olyan át nem gondolt intézkedést, amely nem számol körültekintően a munkahelyüket, bányászati keresetkiegészítésüket elvesztő több, mint 10 ezer munkavállaló és családja gondjával a Mecsek térségében.

Ebből kiindulva, a megyei vezetés kormányhoz intézett levelével egyetértésben, határozottan kérjük és követeljük, hogy a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a közeli jövőben kérje a kormánytól a Mecseki Ércbányászati Vállalat, a Mecseki Szénbányák, a Bányászati Aknamentő Vállalat Mecseki Körzete jövőjének, a térség foglalkoztatási gondjainak ezzel kapcsolatos komplex áttekintését, felelősségteljes megítélését, mert így feloldanánk azt a feszültséget és bizonytalanságot, amely ma bányászainkban, családjainkban és a megye közhangulatában jelen van.

Szakszervezetek
Baranya Megyei Tanácsának
Elnöksége

A TDDSZ Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemi csoportjának állásfoglalása az uránbányászat megszüntetéséről hozott kormánydöntéssel kapcsolatban

A JPTE TDDSZ Egyetemi csoportja felháborodását fejezi ki a pécsi uránbányászat leépítéséről és a baranyai—tolnai szénbányászat visszafelújításáról hozott ipari kormányzati döntés miatt és szolidaritásnak nyilvánítja magát az érintett bányásztársadalommal.

Bár világosan tudatában vagyunk a gazdasági szerkezet átalakítás elengedhetetlenségének és elodázása várható katasztrófális következményeinek, nem támogatjuk e helyes célkitűzés lebonyolításának olyan módját, mely e döntést megelőzően nem dolgozta ki a várható negatív következmények elhárításának teljes eszköztársadalmát.

Mint a Dunántúli Napló 1989. május 6-ai számában az Ipari Minisztérium illetékeseivel készített interjúból látható, a kormányzat a döntés meghozatalánál nem támaszkodott alapos és mindenre kiterjedő társadalmi-környezeti hatásvizsgálatokra. Nem dolgozott ki regionális méretű átváltási foglalkoztatási és szociálpolitikai, valamint rekonstrukciós helyi ipari és szolgáltatás-fejlesztési programot. S még csak elgondolása sincs az ezekre szükséges pénzügyi források megteremtésének lehetőségéről.

Eme súlyos hiányosságok-

ból eredően jogos az aggodalom, hogy a szóban forgó döntés megvalósítása — jelenlegi formájában — Baranya megye „szabolcsizálódásához—borsodizálásához” vezetne. Mindez — más elkapkodott döntések mellett — azt bizonyítja, hogy a jelenlegi kormányzat emberei nem képesek szabadulni attól a több évtizedes rossz beidéződtől, hogy nagy jelentőségű döntések név nélkül, a tudomány szavának meghallgatása nélkül és ily módon a nép ellen születnek.

Az ilyen gyakorlat csak arra alkalmas, hogy a munkásságot szembeállítsa az égetően szükséges gazdasági reformokkal és ágazati lobbyk érdekei mellett sorakoztassa fel. A munkásság és a reformerök egymásra találásának megakadályozása pedig olyan jövő veszélyét idézi elő, melyben a jelenleg is hatalmon lévő gazdasági-politikai elit hatalmát megőrzésére egy autokratikus politikai rendszer segítségével, az ország haladását és modernizálódását feltartóztatja, miután az ellenzéket adminisztratív eszközökkel felszámolta.

Mindezekre tekintettel követeljük az uránbányászat megszüntetéséről hozott, a Baranya és Tolna lakosságának tetemes részét súlyosan érintő kormányza-

Szólnak érvek mellettünk is

Vállalatunk sorsa nem csak bennünket foglalkoztat. A közelmúltban a Baloldali Alternatív Egyesülés (BAL) két tagja vállalkozott arra, hogy tisztázzák vállalatunk objektív helyzetét, vagy a kormány önkényesen folytatja veszteséges-e. Cikkük megjelenik az Új Fórum című közéleti-politikai folyóiratban és várhatóan a Népszabadságban is. Mi némileg rövidítve közöljük írásukat.

Atomenergetika és uránbányászat

Dr. Csom Gyula (a Műegyetem Tanreaktorának igazgatója) „Az atomenergetika fejlődésének lehetséges irányai” című tanulmánya alapján a következőket kell először felvázolni. Ma az atomerőművek zöme úgynevezett termikus reaktorokat tartalmaz, melyek a nukleáris fűtőanyagot nagyon rossz hatásokkal hasznosítják. Ilyen „rablógazdálkodás” mellett az üzemanyagkészletet hosszú ideig nem tartanak ki. Ma az atomerőművek összteljesítménye 300 ezer MW, ezen belül a KGST államoké együttesen 43 ezer MW. Úgynevezett nyitott üzemanyagciklus valósul meg, amelyben a „kiégett” fűtőanyagot hasznosítják. A KGST országok atomerőművi összteljesítménye az ezredfordulón a prognózisok szerint, 100—120 ezer MW lesz. Addigra 300—350 ezer tonna természetes uránt használunk fel, amely azonos az eddig feltárt készleteinkkel.

Most egy olyan 15—25 éves átmeneti korszak elején vagyunk, melynek végére létre kell hozni az úgynevezett szimbiotikus atomerőmű-rendszert. Ez főleg gyorstenyésztő reaktorokból és körülbelül 30—50 százalékos termikus reaktorokból áll majd. A KGST műszaki és gazdasági szempontból is megfelelő keret lehet a tervnek, amely megszünteti a rablógazdálkodást, mely világszerte jellemző még az atomenergetikára. Az ezzel kapcsolatos döntés késése az ezredfordulón után a KGST-ben évi 5—10 ezer tonna többlet uránfelhasználását vonja maga után.

Hazánkban aránylag kevés uránt bányásznak, mely körülbelül 30 évre elegendő a mai becslések szerint, tehát az átmenetig biztosan és a fenti döntéstől függően előbb, vagy utóbb bekövetkező uránhiányos időszakban is rendelkezésre áll. Az atomfegyverek számának korlátozása és az atomerőművi fejlesztések megtorpanása most csökkenti az urán iránti keresletet. A természetes urániumoxid világgiazi ára ma körülbelül 57 dollár kilogrammonként. Ez a piac a nagyhatalmak befolyása alatt áll, mert stratégiai tartalékaikból piacra doborva bizonyos mennyiséget, bármikor letörhetik az árat. Az urán- és thorium-érc 80 százalékát külszíni fejtések, a 20 százalékát pedig mélyművelésű bá-

nyák adják. Ez utóbbiak közé tartozik a mecseki uránbánya is. Az '50-es évek elején a Mecsekben permidőszaki homokkőben fedezték fel urándúsulást. Különösen a kanadai és a katangai ércekhez képest volt szerény a hazai lelőhely. (Ma már Zaireban is csak kis urántartalmú ércet bányásznak.) A szovjet szakértők szerint, a magyar urán az ő uránmérlegük hibahatárán belüli mennyiség csupán, a kemény homokkőből körülbelül 1000 méter mélyről felhozott anyagból azonban jó kihozattalal nyerik az uránoxidot. Ez az ércdúsítási eredmény, valamint a nemzetközi összehasonlításban alacsony bérköltség valamelyest ellensúlyozza a kedvezőtlen geológiai adottságokat. Ezért téves az az állítás, hogy a termelési költség a világgiazi ár háromszorosa, de az igaz, hogy a rubel—dollár szovjet aránya miatti ár forintra átszámolva a hatósági rubel-szorozóval körülbelül harmada a világgiazi ár közvetlen átszámítása alapján forintban kifejezhető értéknek. A mecsekiek még némi árengedményt is adhatnának és még akkor is az átlagos dollárkitermelési mutató alatt lehetnének. Ezzel a szovjet partner is tisztában van, azonban a világgiazi ár fölött nem vásárolhat, de az uránzállításra hivatkozva a magyar bánya szükségleteinél jóval nagyobb mennyiségben szállít fát és értékes vegyszereket. Ezek a kompenzációs szállítások több millió dollár importot takarítanak meg a hazai vegyiparnak. Pécsen azt is megtudtam, hogy több 100 millió forintnyi kamatmentes kölcsönt ad a Szovjetunió, de az uránbánya ezt a magyar banktól csak legalább 20 százalékos kamatra veheti fel. Látszik tehát, hogy felszámolás esetén a kompenzációk az elmaradó hasznot növelnék.

Az urániumból fűtőanyagot csak néhány ország képes készíteni. Ennek a fűtőanyagának a világgiazi ára körülbelül 1345 dollár/kg, melyből a dúsítás költsége 675 dollár/kg. Tekintettel arra, hogy a katonai célból létrehozott gázdiffúziós szovjet dúsítók jelentős fölös kapacitással rendelkeznek, szinte egész Európa részére vállalnak bérduztást, méghozzá féláron. Számításaim szerint, melyhez dr. Bede Gábor docenstől kaptam kiindulási adatokat, Pakson naponta körülbelül 43 kilogramm urán fogy el, ha mind a négy WER—440-es blokk üzemel. Az importnál nekünk kedvező és az említett dúsítási kapacitások miatt, aránylag alacsony rubelár miatt a költségvetés legalább félmillió forintot fölös lehet. Ennek egy része azért írható a bányászok javára, mert a fűtőelemek importárát az exportált uránium árával arányosan állapítják meg, és csak reménykedhetünk abban, hogy az esetleges felszámolás után is ilyen kedvező feltételekkel kap-

hatunk fűtőelemet. A kiégett üzemanyag elhelyezésének költsége a világgiazi 1900 dollár, nos, ez az, amiért mi nem bérduztítjuk, hanem eladjuk az uránt. Az ide kerülő szovjet rudak ugyanis „kiegész” után visszakérülnek a Szovjetunióba. Ennek jelentősége fokozódni fog a tervezett 2x1000 MW-os bővítés után, hiszen akkor már 92 kilogramm lesz a napi fogyasztás.

Bezárható-e az uránbánya?

Már ma is vannak a Mecsekben olyan tárnák, melyekből nem hoznak felszínre ércet, de a bányavíz onnan is ki kell emelni, tisztítani kell (ez csekély mennyiségű urániumot kivonásával jár), mert, ha ezt nem teszik, akkor egy idő múlva elszennyeződik a környéken a vízrendszer. Az urán bomlásakor keletkező radont, amely a legnehezebb és radioaktívabb nemesgáz, szintén el kell távolítani, azaz a szellőztetést se lehet leállítani. Ebből az következik, hogy a vállalatot akkor is fenn kell tartani, ha a bányaművelést abbahagynák, annál is inkább, mert a környezetvédelem egyéb teendőit, a rekultivációt is hozzáértő szakemberekre kell bízni. Továbbra is fenn kell tartani azt a speciális egészségügyi szolgálatot, amely az uránbányászokat rendszeresen figyelemmel kíséri és kezeli. Ebben a bányában ugyanis egy bizonyos műszakszám után már nem dolgozhatnak a bányászok, hiszen minden alkalommal sugárterhelés alatt állnak. Ezek a bányászok — kormányrendelet alapján — fizetésük 63 százalékát kitevő járadékra jogosultak. Megismerve munkájuk körülményeit (hőség, pára, 10—12 tonna kőzet kitermelése műszakonként, radioaktív-sugárzás), ezt a járadékot infláció idején arcpírítónak tartom.

Gyulai Sándor szakszervezeti titkártól azt is megtudtuk, hogy a csökkent munkaképességű dolgozók az SZTK-tól bérkiegészítést csak addig kapnak, amíg munkaviszonyban vannak. Már volt is arra példa a megyében, hogy valakitől megvonták a kiegészítést. Mi lesz, ha felszámolják a vállalatot? Nemrég megalakult a rehabilitációs dolgozók szakszervezeti csoportja, amely része egy új horizontális és autonóm szerveződésnek. Vezetőjük egy igen agilis vajúr, akit a többiek választottak. Nagyon lényeges továbbá, hogy az uránbányászat specialistáinak nehéz lenne új munkahelyet találni. Gyulai Sándor becslése szerint ma a megye csak a létszám tíz százalékát tudná munkával ellátni. Az új ipari miniszter úgy véli, hogy az uránbányászok átmehetnének a szénbányákba. Ez Pestről nézve jó ötletnek látszik, csak hogy a két technológia annyira különbözik, hogy a szakmunkásként dolgozó uránbányászt jó esetben is csak segéd-

munkásként tudnák foglalkoztatni a szénbányákban. A feltételes mód arra is utal, hogy a munkakialmassági vizsgálat is kiszűrne sok uránbányászt.

Lehetne még írni a lakáskölcsonokról, a vállalati ösztöndíjjal egyetemen tanuló fiatalokról, és arról is, hogy a munkanélküli segély havonta körülbelül 70 millió forintba kerülne. Ha az olvasó a felszámolás várható kiadásait és az elmaradó hasznot összehasonlítja az ártámogatás 2,5 milliárd forintjával, akkor rájöhet arra, hogy az, aki kizárólag a költségvetés kiadási oldalát figyeli és semmi egyébbe nincs tekintettel, az ebben a konkrét esetben nagy kárt okoz az országnak anyagi és erkölcsi értelemben egyaránt.

Az év elején az uránbányászok szinte csak jelképes bérfejlesztést szavaztak meg abban a reményben, hogy munkahelyüket hosszútávon biztosítják nekik. Ilyen áldozatra manapság nem sokan hajlandók. De a jövőjük megkérdőjelezése nem csupán a bizalmukat játszotta el, hanem azokét a fiatalokat is, akik az uránbánya utánpótlását képeznék a jövőben, hiszen a bánya sorsáról csak a második félévben fognak végleges döntést hozni. Mi van akkor, ha mégis kell az urán 1992 után is? Ki jön egy bizonytalan helyre dolgozni?

Felvetődött az az ötlet is több helyen, hogy Ofalu helyett az elhagyott vágatokba tegyék azt a radioaktív hulladékot (kesztyűk, védőruhák, dobozok, csipesz stb.), amelytől (alacsony aktivitása ellenére) félnék a falusiak. A nedves, üledékes kőzet erre nem alkalmas, de egy kutatási megbízás erejéig lehetne foglalkozni azzal, mibe kerülne a közeli tömör vízzáró kőzetben kialakítható hulladéktemető. A szakértők szerint technikai megoldható, de bizonyára költséges lenne (különösen a fenntartása).

Az ércbányászat csökkentése is szóba került. Tekintettel arra, hogy az állandó költségek aránya körülbelül 60 százalék, ez nem jó javaslat, hiszen a fajlagos költség nagyon megnőne. Ha már ismerünk a szimbiotikus atomerőmű-rendszer részletes programját, akkor esetleg az uránhiányos időszak várható hasznától függő tartalékolásra is gondolhatnánk, de így...

Nagyon értékesnek tartom az uránbánya kollektíváját, mind összeforrottságát, mind szakmai kultúráját, mind pedig életmódját tekintve. Eppen ezért a kormány eljárása még akkor sem fogadható el, ha gazdaságilag indokolt lenne, hiszen ma már egy konzervatív polgári kabinet is több tapintatra és körültekintésre kényszerül a szakszervezetek ereje folytán.

Dr. Szász Gábor,
a Budapesti
Műszaki Egyetem
Gépészmérnöki Karának
tudományos munkatársa

ti döntés felfüggesztését. A nemzet egy része, az ország egy területe nem szegülhet ugyan szembe a nemzet többségének akaratával, de a többségi akarat legitím szerve csak a szabad választásokon alapuló parlament lehet. Amíg ez hazánkban meg nem alakul,

a jelenlegi kormányzati bürokrácia csak a kérdés tanulmányozásával foglalkozhat. Álláspontunk szerint az uránbányászat állami támogatásának jelenlegi teljes összegét az érintettek szakmai átképzésére, a helyi ipar fejlesztésére, kis-

vállalkozások elősegítésére kell fordítani. A végleges döntés — az érintett régió állami, gazdasági és politikai szervezeteivel folytatott érdemi konzultáció után — az összeülő új parlament hozhatja meg. Bányászok! A pécsi Janus Pannonius Tudomány-

egyetem TDDSZ Egyetemi csoportja szolidaritás veletek és családaitokkal nehéz helyzetetekben, és a magá részéről kész a föle teltető minden segítséget megadni jogos érdekeitek érvényesítéséhez!

TDDSZ JPTE
Egyetemi csoport

Nemzetközi sporttalálkozók

A magyar—csehszlovák sporttalálkozó résztvevői.

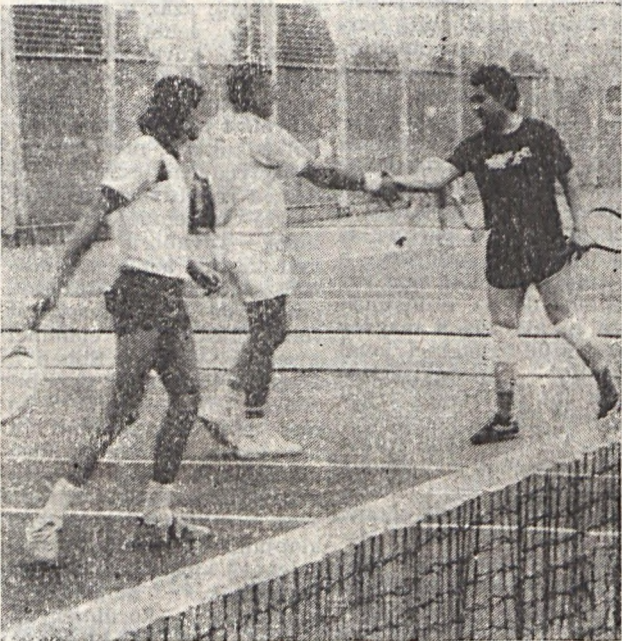
Fotó: Csöndör

Új színfolttal gazdagodott a MÉV tömegsportbizottság ez évi versenyprogramja.

Május elején 35 fős csehszlovák sportküldöttséget láttak vendégül és méretettek meg labdarúgásban, röplabda, tenisz és asztalitenisz sportágakban.

A versenyeknek az orfűi vízitelep sportpályája adott otthont. Elsőként a kispályás labdarúgók léptek pályára. A négy csapat (két vendég és két hazai) körmérkőzést játszottak, a győzelmet a MÉV „B” együttese szerezte meg veretlenül a vendégek „A” csapata előtt. A tornateremben a férfi asztaliteniszesezők vívtak elkeseredett küzdelmet a győzelemért. A hazaiakat képviselő Jjobb József, Uzsocki Viktor, Bárány Imre összetételű együttes döntetlent ért el nagytudású ellenfelükkel szemben.

A másik két pályán a férfi röplabdázók és teniszesezők küzdelme vonzotta a szurkolókat. Elsősorban a teniszesezők csatája váltott ki izgalmat, mivel a Bogyai F., Szabó Gy. páros csak az utolsó játszmában biztosította a győzelmet a kitűnően játszó ellenféllel szemben. Röplabdacsapa-

A szovjet—magyar tenisztalálkozón győztes Szabó—Kiss páros.

Fotó: Csöndör

tunk mindvégig statisztált a vendégeknek, mert a vállalatnak nincs együttese, és az így verbuvált társaság — sajnos — többre nem volt képes.

A két nemzet sportolójának találkozója — közös vacsora után — baráti beszélgetéssel fejeződött be.

Még ki sem hült a vendégek szálláshelye az orfűi hélvégi vízitelepen, amikor újabb külföldi sportdelegáció érkezett a MÉV TB meghívására. Ezúttal már hagyományos versenyekre — a szovjet követség ellen — került sor, négy sportágban. A sakkozók és az asztaliteniszesezők a szálló termében játszottak. A szovjet sakkozók ezúttal is biztosan győztek a hazaiak ellen.

Az asztalitenisz női és férfi csapat ezúttal mélyen tudásuk alatti játékkal súlyos vereséget szenvedett. Nem így teniszesezőink. Az első alkalommal rendezett sportági találkozó a Szabó Gy.—Kiss J. páros mind egyéniben, mind csapatban biztosan győzött.

Délutánra maradt a nagy érdeklődéssel várt nagypályás labdarúgó mérkőzés. A hazaiak — a múlt évi vereségük miatt — revansra készültek, míg a vendégek szerették volna folytatni győzelmi sorozatukat.

Nos, ezúttal egyik csapatnak sem sikerült az elképzelésüket valóra váltani, mert a mutatott játék alapján igazságos döntetlen (2-2) született.

A szovjet vendégek másnap — a hősi emlékmű megkoszorúzása után — visszautaztak Budapestre.

Veress

Kovács M.

Modellezés Nemzetközi versenyek

Június 16—17-én kerül sor a nemzetközi körrepülő modellek Mecsek Kupa versenyére. Az újmeccskaljai pályán 16-án 14 órakor veszi kezdetét a küzdelem, míg 17-én reggel 8 órától, várhatóan 17.30 óráig repülnek a modellek.

Június 23—24-én a rádióirányítású modellek nemzetközi Duna Kupa versenyére kerül sor a pogányi sportrepülőtéren Huszonharmadikán 14 órakor kezdődik a „megméretés”, majd 24-én reggel 8 órától 16 óráig csodálhatja a közönség a repülőmodelleket. A nemzetközi modellrepülőnapra a versenyek után 16.30 órakor kerül sor, a 80 éves a Magyar Modellezés jegyében. Belépőjegy felnőtteknek 20 forint, gyermekeknek 10 forint, s e jegyek tombolajegyként is szolgálnak.

Személyi hírek

Nyugállományba került: Porpácz Zoltánné könyvelő, Csík Gyuláné tük-vezető (III. sz. bányauzem), Horváth János raktárvezető (V. sz. bányauzem), Csapó Lajos villanyszerelő, Fischer János villanyszerelő. Kolompár János betanított munkás (Ércdúsító üzem), Jakabovics Márk portás (Kutató-mélyfúró üzem), Sasvári Béla kazánkezelő, Bayer Ferenc gépkocsivezető, Molnár László külszíni segédmunkás (Szolgáltató üzem), Benkő József főtechnológus, Nemes Balázs takarító, id. Ravasz Gyula raktáros, Riskó Józsefné bérelszámoló, Ivánkócs Imre őrséparancsnok (Központ).

Nyugállományba került dolgozóinknak ezúton is megköszönjük vállalatunknál végzett eredményes munkájukat és nyugdíjas éveikhez kellemes pihenést és jó egészséget kívánunk.

Meghalt: Makaréz Tibor öntvénytisztító (Szolgáltató üzem), Sebess László laboratóriumvezető (Kutató-fejlesztő üzem).

Horgászfesztivál a szőkei tavon

Május végén rendezte meg az Ércbányász Dolgozók Horgász Egyesülete hagyományos egyesületi halfogó versenyét a szőkei tavon. A megnyitót előtti az aknamélyítő vállalat pécsi részlege, az egyesülettel való szoros együttműködés jelképeként, hőlégballon bemutatóval kedveskedett a résztvevőknek. Ez elsősorban a gyerekek körében aratott nagy sikert. A színes látvány mellett némi izgalmas pillanat is adódott. Az történt, hogy a hőlégballon a tó feletti manőverezés közben túlságosan mélyen landolt és így a sétarepülés utasai kényeszerű lábfürdőt vettek.

Visszatérve a versenyre, Rácz Gyula, az egyesület elnöke köszöntötte a felsorakozott csapatokat, köztük a nemzetközi rangot adó jugoszláv apatini és a vendég dunaszekesői versenyzőket.

Az állások sorsolása után megkezdődött a háromórás halfogóverseny, a kifrás szerinti egy bottal, úszófelemezővel. A szabályok lehetővé tették a ponty, a

kárász, a kecsge és a süllő fogását, de ezen fránya halak közül csak kárász akadt a horogra, egy ponty kivételével.

A versenyidő lejártá után következett a mérlegelés, s mint kiderült, a legtöbb halat a dunaszekesői 3 fős csapat fogta ki (7,4 kg), ezzel megszerezve az első helyet, az apatini „A” (6,5 kg) és „B” (6,4 kg) előtt. Egyéniben a jugoszláv Klécin Marinó (5,2 kg) végzett az élen, Szuzin György (3,6 kg) és Korszós Zoltán (2,6 kg) előtt, míg az ifjúságiak versenyében Bártai Ferenc lett az első (4,8 kg). Az eredményhirdetést követően került sor a halfőzőversenyre. Tizenegy bográcsban rotogott a finomabbnál finomabb halaszlé, feladva a leckét a zsűrinek. Végül is a győztes id. Bártai Ferenc lett, aki már több nemzetközi versenyen szerzett első díjat.

Az ünnepélyes díjátadást követően került sor a közös halaszlé ebédre.

Kovács Miklós

Válámi ván, de nem az igazi...

Lapunk május 15-ei számában ezzel a címmel írtam meg — ma már tudom, roppant figyelmen kívül — keserveimet. Arról dödögtem — mondta valaki illetékes — zagyvaságokat össze, hogy a Vállalati Kollektív Szerződés törzsgárdatagságot módosító passzusában ezentúl 20 év szükségeltetik ahhoz — külszíni dolgozó esetében —, hogy a melós a törzsgárda tagjainak sorába számíton. Így az eddigi 15 év után járó Bányász Szolgálati Érdeméremtől elesik a dolgozó. Egy frászt. Jóllehet ezt írtam, de be kell vallanom, több volt ez figyelmenlenségénél, ez maga volt a hülyeség.

Ugyanis, amíg a törzsgárdatagságot a kollektív szerződés szabályozza, ad-

dig a Bányász Szolgálati Érdemérem odaítélését minisztertanácsi határozat. No, és ugye, a kettő nem ugyanaz.

Így azon keservem, hogy az idej bányásznapon kitüntetés nélkül maradok, maradunk, mély fájdalom, de nem teljesül. Minden remény megvan arra, hogy a zakónkon idén az első kitüntetés felragyog.

E ragyogást csupán az homályosítja el egy kicsit, hogy a vállalati húszéves törzsgárdatagságra öt évig várni kell. Persze mindez csak akkor igaz, ha holnap, vagy holnapután, esetleg szeptemberben a hozzáértők nem mondják azt: — A vállalatnak vége van.

Reménykedjünk, hogy csak kis gubanc van és ez nem az igazi!

Május 17-én rendezték meg az Anyag- és áruforgalmi főosztályon a vállalati tűzoltóversenyt. A csapatok két kategóriában mérték össze tudásukat. Tűzoltóink a versenyen is bizonyították jó felkészültségüket. A kismotorfecskendő-szerelésben a III. sz. bányauzem csapata bizonyult a legjobbnak, föld feletti tűzcsapnál történő szerelésben az V. sz. bányauzem csapata győzött.

Fotó: Csöndör